

Ислом КАРИМОВ: Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларининг энг ёши бугун саксондан ошган. Ўтган йили худди шу санани 33 минг 572 нафар уруш қатнашчиси жойларда биз билан бирга байрам қилганди. Бу галги байрамгача улардан 22 минг 251 киши қолди. Фахрийларимизни тириклигида қадрлайлик, эъзозлайлик. Уруш қатнашчиларининг умрини бир йил, бир ойга бўлса ҳам узайтириш, кўнглини олиш, дардига малҳам бўлиш йўлида қўлимиздан келган барча ишни қилиш бугунги авлод учун ҳам фарз, ҳам қарз бўлмоғи лозим.

ИШОНСН

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2006 йил 10 май, чоршанба № 81 (2130)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ИНСОН ХОТИРАСИ — МУҚАДДАС, ИНСОН ҚАДРИ — УЛУҒ

9 май - Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан Хотира ва қадрлаш куни деб эълон қилинган ушбу умумхалқ байрами мамлакатимизда кенг нишонланди

Мустақиллик йилларида бу кун том маънода инсон хотираси ва қадрига нисбатан адолатли тиклаган, асл ҳақиқатни ўзида мутассам этган муҳим тарихий санага айланди.

сам шу биргина аччиқ йўқотишнинг замирида... Шу маънода, бу уруш баша-

Ушбу байрам бу гал Ҳомийлар ва шифокорлар йилида нишонланаётганининг аҳамиятини янада оширади. Хотира ва қадрлаш — инсон ақл-заковатининг бетакрор маънавий неъматлари, тирикликнинг азалий мезонларидир. Ҳомийлик, саховат ва ҳиммат, меҳр ва муруват фазилатлари хотира ва кадр тушунчалари билан ўзаро уйғунлик касб этади. Зеро, қалби саховатга, меҳр-муҳаббатга, шафқат-шафоатга тўла инсонларгина ўз тарихини, аждодларини доимо хотирлайди ва фидойи юртдошлари, ёруғ келажак йўлида меҳнат қилаётган кишиларнинг қадрига етади.

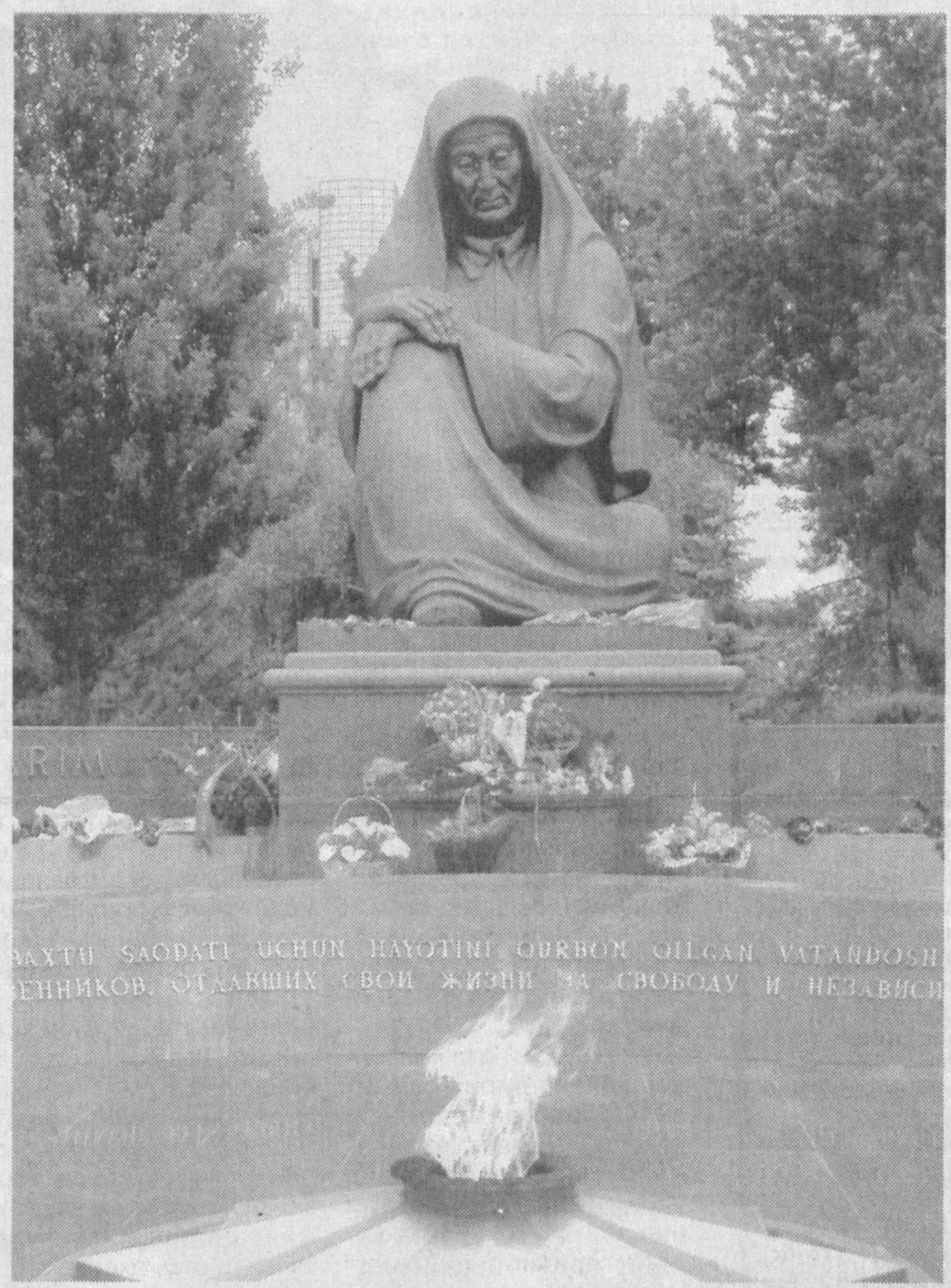
Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 61 йиллиги нишонланаётган шу кунларда юртимизда Хотира ва қадрлаш куни алоҳида эътибор билан байрам қилинаётгани теран маънога эга. Бинобарин, Иккинчи жаҳон урушидаги тарихий ғалабани таъминлашда юртдошларимизнинг ҳам жасорат ва хизматлари беқиёс бўлган. Жангу жадалларда жон олиб-жон берган минглаб ўзбек ўғлонлари, фронт ортида туни тонга улаб меҳнат қилган, ризку насибасини ўзгалар билан баҳам кўрган меҳри дарё ватандошларимиз матонати ва фидойилликлари ҳеч қачон унутилмайди.

Инсон, халқ, миллат тарихий хотира билан тирик, барҳаёт. Айниқса, ўтганларнинг хайрли ишларини ёдга олмақ, қадрламоқ биз учун ҳам фарз, ҳам қарзидир. Шу маънода, Иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган минглаб юртдошларимиз хотирасини ёд этиш ва эъзозлаш, оғир жангу жадалларни бошдан кечирган, ярадор бўлиб қайтган кексаларимизни; фронт ортида машаққатли меҳнати билан ғалабага ҳисса қўшган инсонлар, айниқса, оналаримизнинг ҳурмат-эҳтирomini жойига қўйиш ва муносиб тақдирлаш миллий қадриятларимиз қаторидан кенг ўрин олгани қувончли.

Президентимиз Ислом Каримовнинг жорий йил 4 майдаги Фармонида мувофиқ Хотира ва қадрлаш куни, шунингдек, 1941-1945 йиллардаги Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 61 йиллиги муносабати билан уруш қатнашчилари ва ногиронларнинг пул билан мукофотланган уларга кўрсатилаётган эҳтирмининг яна бир ёрки намойишидир. Энг муҳими, ёшларимиз онгу шуурида ўтганларни хотирлаш, тирикларни қадрлашдек инсоний фазилатлар тобора мустаҳкам муҳрланмоқда. Кечаги кун сабоқларини, халқимиз келажак йўлида жонини фидо қилган инсонларни хотирлаш бугунги ва эртанги кунимизни қадрлашга ўргатади. Хотира бўлмас экан, Қадрлаш ҳам йўқ. Ушбу тушунчалар мустақиллик даври авлоди учун ўзига хос маънавий қадриятга айланди. Илло, Юртбошимиз таъбири билан айтганда, буюк ғалабани буюк жасоратли инсонлар таъминлаган ва биз, миннатдор авлодлар бу фидойи юртдошларимизни доимо улуғлаймиш, уларнинг беқиёс матонати ва хотираси олдида ҳурмат билан бош эгмиш.

9 май. Пойтахтимиздаги Хотира майдони ҳар кунгидан ҳам гажув. Бу ерга уруш ва меҳнат фахрийлари, ҳукумат аъзолари, депутатлар ва сенаторлар, харбийлар, жамоатчилик вакиллари ташриф буюрган.

Майдон узра сокин мусиқа садоси таралади. Жангочларда жон берган ватандошларимизнинг номлари абадий муҳрланган «Хотира китоби»

САХТИ САОДАТИ УСҲИН НАҲОТИНИ ОЎРВОН ҚИЛГАН ВАТАНДОШ ЭНИКОВ, ОҚЛАВШИҚ СВОИ ЖИЗНИ ВА СВОБОДУ И НЕЗАВИСИ

нинг зарҳал варақлари Ватанинг фидойи ўғлонлари қисматидан шаҳодат беради. Мотамсаро она қиёфасида изтироб ва умид намён...

Соат 8.40. Майдонга Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов кириб келди.

Давлатимиз раҳбари харбий оркестр садолари остида Мотамсаро она ҳайкали пойга гулчамбар қўйди. — деди Ислом Каримов журналистлар билан суҳбатда. — Мана шундай улуг кунда халқимиз шу ёруғ ва фаровон кунларга шукроналар айтиш баробарида, ҳаётимизнинг тинчлиги ва осойишталиги, осмонимизнинг мусаффолиги учун жангу жадалларда жон олиб-жон берган аждодларимиз хотираси олдида ҳақли равишда бош эгди. Шу билан бирга, бугун ҳаёт, орамизда яшаётган уруш қатнашчиларини ҳар қанча қадрласак арзийди.

Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан ғалабани таъминлашда кўплаб халқлар қатори Ўзбекистон халқи ҳам жуда катта ҳисса қўшган. Уша пайтда юртимизда қарийб 3,5 миллион аҳоли истиқомат қилган бўлса, улардан тахминан 1,5 миллион нафари урушга сафарбар этилган. Ўз Ватанининг эркинлиги ва озолиги учун, бугун биз кечирётган нафардан зиёд ватандошимиз уруш майдонларида қурбон бўлган, яна қанчадан-қанча кишиларимиз бедарак кетган.

Бунча одамнинг қурбон бўлганини ўйлаш, кўз ўнгидан ўтказишни ўзи изтиробли. Зотан, жангочларда ҳалок бўлган биргина одам ҳам — Инсон. Унинг ҳаёти бемаҳал яқун топди, орамуидлари рўёбига чиқмай ҳазон бўлди. Бу йўқотишнинг ортида яна қанчадан-қанча қайғу, ғам-алам, ҳасратлар ётибди. Бевабачорамиз етим-есирлар, фарзанд йўлига кўз тиккан онаизорнинг умиду надоматлари мужас-

сам шу биргина аччиқ йўқотишнинг замирида... Шу маънода, бу уруш баша-

булишимиз даркор. Шу билан бирга, ҳаётда воқеаларни бефарқ ва лоқайд кузатувчи сифатида эмас, уларга бевосита дахлдор, тинчлик ва осойишталик, фаровон ҳаёт ва тараққиёт курашчилари бўлиб яшашга ўрганишимиз зарур, деди Президентимиз.

Бу борада Ўзбекистон ёшларида муайян тушунча ва тасаввур шаклланишини эътироф этар экан, Юртбошимиз ўзининг айрим тақлифларини баён қилди: — Аввало, ёшларимиз тарихини чуқур ўрганишлари лозим, — деди Президентимиз. — Негаки, ўз тарихини билмаган жамяят истиқболга элтувчи йўлни топа олмайд.

Тарихга белсанд халқнинг келажак йўқ. Қўп асрлик тарихи мубайнида Ўзбекистон қанча боқийларни кўрмасди, Марказий Осиё минтақаси қандай бўронлар ичда қолмади, кимлар бизни тобе ва қарам қилишга интилмади. Ана шу тарихдан сабоқ чиқармасак, эртага кечаги кун кўргуликларни қайтадан бошимизга тушиб қолиши ҳеч гап эмас. Бошқача айтганда, кечаги кундан тўри хулоса чиқариб иш тутган жамяят келажакка ишонч билан қадам қўяди.

Айни чоғда, ёшлар нафақат тарихни пухта ўрганиши, балки шу буюк ўтмишимиз билан гурурланиб яшати керак. Чунки, бу бизнинг тарихимиз. Амир Темир каби шавқатли аждодларимизнинг, улуг аллома ва мутафаккир боболаримизнинг шонли ҳаёти лавҳаларидир.

Шуни ҳам унутмайликки, бугунги кишиларга, хусусан, буюк келажакимиз бунёдкорларига фақат тарихимиз билан фахру гурур этиб яшаш кифоя қилмайди. Гурурли, мард ёшларимиз буюк тарихни яратган аждодларимиз вояси сифатида «Мен келгуси авлодга ўзимдан нималар қолдиришман?» деган тушунча ва интилишнинг онгу шуурига жойлаб яшати шарт. Эришилган ютуқларимизни янада ривожлантириш билан бирга, бошқалардан ўзишга интилмоқ керак. Ана шунда буюк келажакимизни таъмин этган бўламыш. Аслида, биз ҳеч қачон ҳеч кимдан кам бўлмаганмиш, кам эмасмиш ва кам бўлмаймиш ҳам, деган даъватини мазмун-моҳиятида айни шундай интилиш мужассамдир.

Юртбошимиз таъкидлаганидек, Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларининг энг ёши бугун саксондан ошган. Ўтган йили худди шу санани 33 минг 572 нафар уруш қатнашчиси жойларда биз билан бирга байрам қилганди. Бу галги байрамгача улардан 22 минг 251 киши қолди. Фахрийларимизни тириклигида қадрлайлик, эъзозлайлик. Уруш қатнашчиларининг умрини бир йил, бир ойга бўлса ҳам узайтириш, кўнглини олиш, дардига малҳам бўлиш йўлида қўлимиздан келган барча ишни қилиш бугунги авлод учун ҳам фарз, ҳам қарз бўлмоғи лозим.

Ушбу санани Хотира ва қадрлаш куни сифатида кенг нишонлаш бошлаганимизга етти йил бўлди, деди Президентимиз пиروвардида. Ўтган даврда бу айёмни кенг байрам қилиш юртимизда истиқомат қиладиган барча миллат ва эллатлар вакиллари учун одат тусига кирди. Шу маънода, ўтганларнинг хотираси олдида таъзим бажо келтириш, инсонни тириклик чоғида қадрлашдек ана шу ҳаётги қарашлар эл-юртимизнинг қон-қонига сингиб бораётгани ва бугунги кунда ҳар бир юртдошимиз умрининг узвий қисмига, барчамиз учун муқаддас қадриятга айлангани катта воқеадир.

Шу кунги Мотамсаро она ҳайкали пойи анвойи гулларга буржанди. Юрт озолиги ва раванак учун жон фидо қилган ватандошларимиз хотирасига ҳурмат бажо этиш учун келган зиёратчиларнинг қадами кечга қадар узилмади. Хотира ва қадрлаш куни бугун мамлакатимиз бўйлаб кенг нишонланди.

Фулор МИРЗО, ЎЗА шарҳловчиси

Мухаррир минбари

Мустақиллик нима, деган саволга ўз вақтида мустақиллик ҳуқуқ демакдир, дея аниқ ва лўнда жавоб берилган эди. Шу хулосанинг мантикий давоми сифатида тараққиёт сари йўл олган ҳозирги эркин, хур ва озода ҳаётимиз «мустақиллик бизга нима берди», деган саволга жавоб бўлади. Умумбашарий тамойил ҳисобланган демократияга боғлиқлик кетгани учун ҳам эркинлик тушунчаси атрофида баҳс-мунозаралар ҳали-ҳануз давом этмоқда. Масалан, биз эркин жамятда яшаймиш, деб монополисти никоҳни телекўрсатувлари орқали бутун дунёга уялмасдан, яна фахр билан намойиш этган Англияда бизнинг асрлар давомида шаклланиб тақомиллашган маҳалла институтимизга одамлар устидан назорат қилувчи орган деб қарашади. Биродарлар, маҳалла — ўз худудидаги хонадонларнинг тинчлик ва осойишталик кўргони ҳисобланади. Одамлар бахтиёр онларини, тўй-тантаналарини маҳалла билан баҳам кўрадилар. Оғир

дамларда ҳам аввало, маҳалла уларга суянчиқ бўлади. Бу — удум, урф-одат ёзилмаган қонун даражасида минг йиллар давомида шаклланган. Қонун асосида яшашнинг нимаси ёмон?! Ахир «эркинлик қонун йўл қўйган барча нарсаларни қила билиш ҳуқуқидир», деган гапни сизнинг улуг фойласуфингиз Монтегкье айтган-ку, десак океан ортидаги амакиларимиз, эркинлик, демократия ҳам доим ривожланишда бўлади, қабилладаги ваҳлар билан ўз қарашларини тиқштиришга уринадилар. Синчиклаб ўргансангиз бу қарашлар махсус хизмат маҳкамалари томонидан «бўлиб ташла ва ҳукмронлик қил» деган тамойил асосида ишлаб чиқилганини сезиш қийин эмас. «Маҳаллани бўлиб ташла — тинчи бузилсин! Одамларни бўлиб ташла — бирлашмасин!» Кўшнилари кўшнилари билан уриштириб қўй! Кейин яраштирувчи бўлиб, уларнинг устидан истаганда ҳукмронлик ўрнатиб олаверсан». Мана уларнинг эркинлик фалсафаси.

Ўтган йили Хоразмда «Исоқ ота» номи билан машҳур бўлган товламачи иккинчи марта суднинг қора қурсисига ўтирди. Бу кимса оғир сингил ожиза қизларни дўқ-пўписа билан Тошкентдаги уйига қамаб қўйиб, минг бир қийноқларга солади. Уларнинг ҳовли-жойини зуравон-

сида амалга оширилаётган демократик ислохотларни эркин жамяят сари ташланган муҳим қадамлар, деб баҳолаш мумкин. Жазо тизимининг либераллаштирилиши, суд ва прокуратура органларининг жазоловчи маҳкамдан фуқароларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи органга айлантирили-

ЭРКИНЛИК

лик билан тортиб олади. Фарбинг ташвиқот машинасида «демократ тадбиркор» номи билан машҳур бўлган «Исоқ ота»дан анча-мунча идораларнинг раҳбарлари ҳам ҳайқар экан. Қўлида қора дипломат, сочили тақир олдириб қора кўзойнак тақиб, ёнида икки-учта шотири (телохранителлари) билан юривият ва товламачиликнинг энг жирканч усуллари билан маълум мудафат фойдаланиб келади. Мушугини «пишт» деган кимса устидан мағзава ағдариб, интернетда тухмат тарқатишдан ҳайқмайди. Сенсацияга ўч эркин матрих вакиллари «Исоқ ота» навбатдаги режиссини амалга ошириш мақсадида ўтказадиган матрих конференцияларининг доимий меҳмонига айланиб қолишган эди. Суд унинг ҳақиқий башарасини жамоатчиликка кўрсатиб берди.

«Исоқ отанинг Фаргона, Андижон, Жиззах ва бошқа жойлардаги океанорти демократия экспортёрларининг марҳаматига сазовор бўлган издошлари шахсини ўрганиб, ҳаётини кузатиш сангиз, худди Ҳасан-Хусан ёки Фотима-Зухра-лар каби бир-бирига жуда ўхшаш-а, деб ёқа ушлайсиз.

Кўшни давлатдаги айрим ҳамкасбларимиз бизда сўз ва матбуот эркинлиги Европа андозалари даражасида ривожланган. Истасак ҳатто давлат бошлигини ҳам эшакка тескари ўтказиб қарикатура тура қилишнинг мумкин, деб мактаншир эди. Дарвоқе, у ерда чоп этиладиган газеталардан бирини шундай қарикатура чоп этилган эди. Оқибатда оёрусин йўқотган эл оғаси рангли инқилоб тугайли мамлакатини ташлаб кетишга мажбур бўлди. Бундан мамлакат ва халқ қандай наф тоналганини ҳаммамиз кўриб турибмиш.

Эркинлик, демократия бамисоли навнихол даврахт. Уни меҳр билан парваришласангиз, доимо эътибор қилиб турсангиз гурқираб ривожланади, кутган ҳосилингизни беради. Мамлакатимизда суд-ҳуқуқ соҳа-

ши, ўлим жазосини бекор қилиш ва санкцияни судларга ўтказиш соҳасидаги ислохотлар мамлакатимизда демократик тамойилларнинг жадаллик билан ривожланишига хизмат қилмоқда.

Иқтисодий ҳеч қачон маънавий тамойилларининг қуйруғидан юрмайди. Лекин маънавиятсиз ҳам яшолмайди. Чунки маънавият соҳасидаги бўлиқ иқтисодий ва сибсатни катта-катта бўҳронларга тортишини жаҳон тарихидан яхши биламиш. Масалан, Биринчи жаҳон урушидан кейинги маънавий тушунлик Россияда коммунистик империяни, Германияда эса фашизмни тарих сахнасида олиб чиқди. Хар иқтисадидан инсонини амалга ошириш мақсадида ўтказадиган матрих қурбонлар қолди, холос.

Шунинг учун мамлакатимизда кишилар тафаккурига мос равишда бозор инфратузилмасини ривожлантиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Ва аксинча, бу соҳада ишлаб топилган фойда таълим тизимини ривожлантиришга, ижтимоий муҳофазани яхшилаш ва ободончиликка моҳирлик билан йўналтирилмоқда.

Бундан беш-олти йил аввалги Эски Жува ёки Отчоплардаги ёввойи бозорни бир кўз олдингизга келтиринг. Туфли олгани кириб, обингиздаги туфлингиздан ажралиб қолингиз ҳеч гап эмас эди. Видеомангитафон сотиб олиб қўйиб қолганмиш. Ишламапти, деб қайтиб олиб борсак, сотувчи тан олмаган. Ҳақимизни ҳимоя қиладиган қонуний асос тополмаганмиш ўшанда. Яқинда кўшим бир ҳафтатдан кейин ишламай қолган дазмолани паттаси билан қайтариб олиб борса, сотувчи уэр сўраб янгишга алмаштириб берипти. Чунки энди истеъмолчилар ҳуқуқини ҳимоя қилувчи қонун борлигини сотувчи ҳам, харидор ҳам бирдай ҳис этади.

Тақси хизматини олайлик. Қаршида олди гилдирагининг ўқлари синиб, йўловчилари билан ағнаб кетган кичик автобусни қўриб қанча изтироб чеккан эдим. Айтиб беришларича, йўлларда бундай автохалокатлар бот-бот со-

қўйилса, бундан тананинг шу қисми ҳам, пировардида бутун юрак-қон томир тизимида ҳам ахвол аяшлангандек, нақд пул айланмасининг яна бир тармоғини соғломлаштириш йўлида хайрли ишлар қилинмоқда.

Бу мисолларни келтиришдан мақсад яна гап эркин сўз, эркин матбуот ва эркин бозорга келиб тақалмоқда. Андижондаги қуролли тажовуз ташкилотчилари ва иштирокчилари «улар тадбиркорлар эдилар», деб дунёга жар солишининг янги тўққинини бошлаб юборган «эркин дунё» мафкурачилари ҳеч уялмай-нетмай бизнинг бозорларини ва транспорт хизматини тартибга солиш соҳасидаги ишларимизни «тадбиркорларнинг ҳуқуқлари поймол этилмоқда» деб айюҳаннос солишмоқда.

Амстердамдаги «Интерпол» қаҳваханасининг эгаси жаноб Қандон мудафати бир кунга ўтказиб юборилган гўштини ишлашган учун бир ойлик жаримга тортилди. Ҳамма ҳатто матбуот ҳам бунини шундай бўлиши керак, деб қабул қилди. Бирок, «Ипак йўли — Қўйлик» маршутда лицензиясиз юршган учун Сотиболди тақсичи жаримага тортилса, тадбиркорнинг ҳуқуқи поймол этилаётган эмиш.

Ҳой, жаноблар, сизнингча демократиянинг, эркинликнинг аниқ стандарти, муайян қолипи бўлса, нега ўзингиз унга амал қилмайсиз?!

Ҳамма гап асосда, яъни қўнғилда деган эди буюк аллома Жалолиддин Румий. Бизнинг мақсадимиз аниқ, ниятимиз улуг. Ун беш йил ичида Мустақиллигимизнинг катта қарвони мамлакатини модернизациялаш ва ислохотларни янада чуқурлаштириш сари дадил қадам қўймоқда. Бунинг мустақкам иқтисодий ва ҳуқуқий пойдеворни яратилган. Энг муҳими жамятимизда эркин фикр, эркин тафаккур ва фол фуқаро мустақиллигимиз локомотивини ҳаракатлантирувчи кучга айланган. Итлар қанча хурмансин, истиқлолимизнинг қудратли қарвони истикболнинг нурли манзилларида эсон-омон етиб боради.

Ислом КАРИМОВ:

Хотирасиз келажак йўқ. Агар миллат ўзининг порлоқ келажигини кўрмоқчи бўлса, унинг хотираси хамиша уйғоқ бўлмоғи лозим. Чунки халқ, миллат келажиги ҳаётдан, ўзи босиб ўтган оғир ва машаққатли кунлардан, тарих синовларидан зарур хулоса ва сабоқлар чиқармоғи даркор. Утганларнинг хотираси олдида таъзим баҳо келтириш, инсонни тирик чоғида қадрлаш биз учун ҳам фарз, ҳам қарз бўлмоғи лозим.

ХОТИРА ҲАМ ҲАМ ҲАМ ЧИРОҚДИР

Хотира, хотира — ўчмас чирокдур, Инсоннинг ёдиди ёритган мангу. Хотира — ўтмишдан тушиб турган нур, Ҳамда келажакка йўналган ёғду. Шоир айтганидек, бизни хотира уйлотади. Мангу ўчмас чирок мисол ҳаёлимизни ёритиб туради. Шу боис хотира руҳга қувват берувчи маънавийат бўлмоғи сифатида эъзозли.

Инсоният тарихидаги ҳар битта уруш эса, эзуликка сачраган қондир. Тарих саҳифаларида қон-қора доғ мисол сакланаётган қонли уруш одамларни хамиша хушёрликка, тинчлик-осойишталик қадрига етишга ундаб туради. Зеро, тарих қатларида қолган 14 мингдан ортиқ уруш ичида инсоният учун энг оғир фожиа ва йўқотишларга сабаб бўлгани

— қора хатларни хотирага келтирмоқ жоиз. Уруш хотиралари ана шундай оғир кайфият кўзгади. Мен урушни ҳар қандай ўйланганимда раҳматли онажонимнинг йиғлаб-йиғлаб айтиб берган хотиралари ёдимга келади. Бу аниқ хотирани мен ҳам кўзда ёш билан фарзандларимга сўзлаб бераман. Шунда уларнинг нигоҳларида уруш

шида мамлакатимиздан 1 миллион 433 минг 230 нафар аскар иштирок этган. 338 нафар баҳодир ўғлонлар Қажрамонлик унвони, 53 нафар жангчи унвон билан тақдирланган. Ватан туғруғини тўмоқ қилиб урушга кетган ўзбек жангчиларининг жасорат ва шон-шавкати халқимиз хотирасида мангу яшайди.

Қажрамон оталарнинг жасорати, фидойилиги, қолаверса, Иккинчи жаҳон уруши ва унинг фоживалари халқимиз бошига солган мусибатларни мустақиллик йилларида янада чуқурроқ англаб етдик. Энг муҳими, тарихимизга, машҳур урушнинг сабаб ва оқибатларига ҳақиқат нуқтаи назардан ҳолис назар билан қарай бошланди. Хотира майдонида барпо этилган "Мотамсаро она" сиймоси эса Ватан тимсолига айланган.

Кун кеча эълон қилинган "Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида"ги Президент Фармони уруш фахрийларини қадрлаш борасида амалга оширилаётган қутлуғ ишларнинг узвий давомидир. Айтиш мумкинки, жорий йилнинг ўтган уч ойи давомида "Нуроний" жағмараси орқали фахрийлар 12,8 миллион сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди. 8,7 миллион сўмлик дори-дармон етказиб берилди. 3200 нафар фахрийларнинг зияратгоҳ ва тарихий шаҳарларга саёҳати уюштирилди. Хотира ва қадрлаш кунини сифатида нишонланаётган умумхалқ байрами бугун "Ҳомийлар ва шифокорлар йили" Дастуридан жой олган тадбирлар билан уйғунлашиб кетмоқда. Юртимизнинг ҳар бир маҳалла ва гузарларида, ташкилот ва корхоналарида ўтганлар руҳи шод этилиб, фахрийларга алоҳида эъзоз ва ҳурмат кўрсатишмоқда.

Фахрий-нуронийлар халқимизнинг руҳ устунлари, нажот қалъалари. Уларни қанчалик эъзозласак, қадрласак, эртаси шунча нурафшон бўлиб бораверади.

А.КОДИРОВА, журналист

Дўстлар, яхшиларни авайлаб сақланг, «Салом» деган сўзнинг салмоғин оқланг! Ўлганда юз соат йиғлаб тургандан, Уни тиригида бир соат йўқланг! Максуд ШАЙХЗОДА

Эътироф

бўлиш, эл билан ҳамкорлик.

Катта ҳаётий мазмунга эга бўлган бундай дурдона фикрларни мен ҳам атоқимдагиларга илинман. Шундай қилиб яхшилик яхшиликдан қувватланиб, тармоқ касабаси уюшма Марказий кенгашида саховатли ишлар кўнайки бормоқда. Ана шундай эзгуликлардан бири нуронийларга саховат кўрсатиш, саломатликларини, дам олишлари учун гамаҳурлик қилишдир. Фахр-ифтихоримиз хисобланган, ани кунда кексалик гаштини сураётган нуронийларимизни қорхона, ташкилот

МЕХР барчага баробар нур сочувчи офтоб

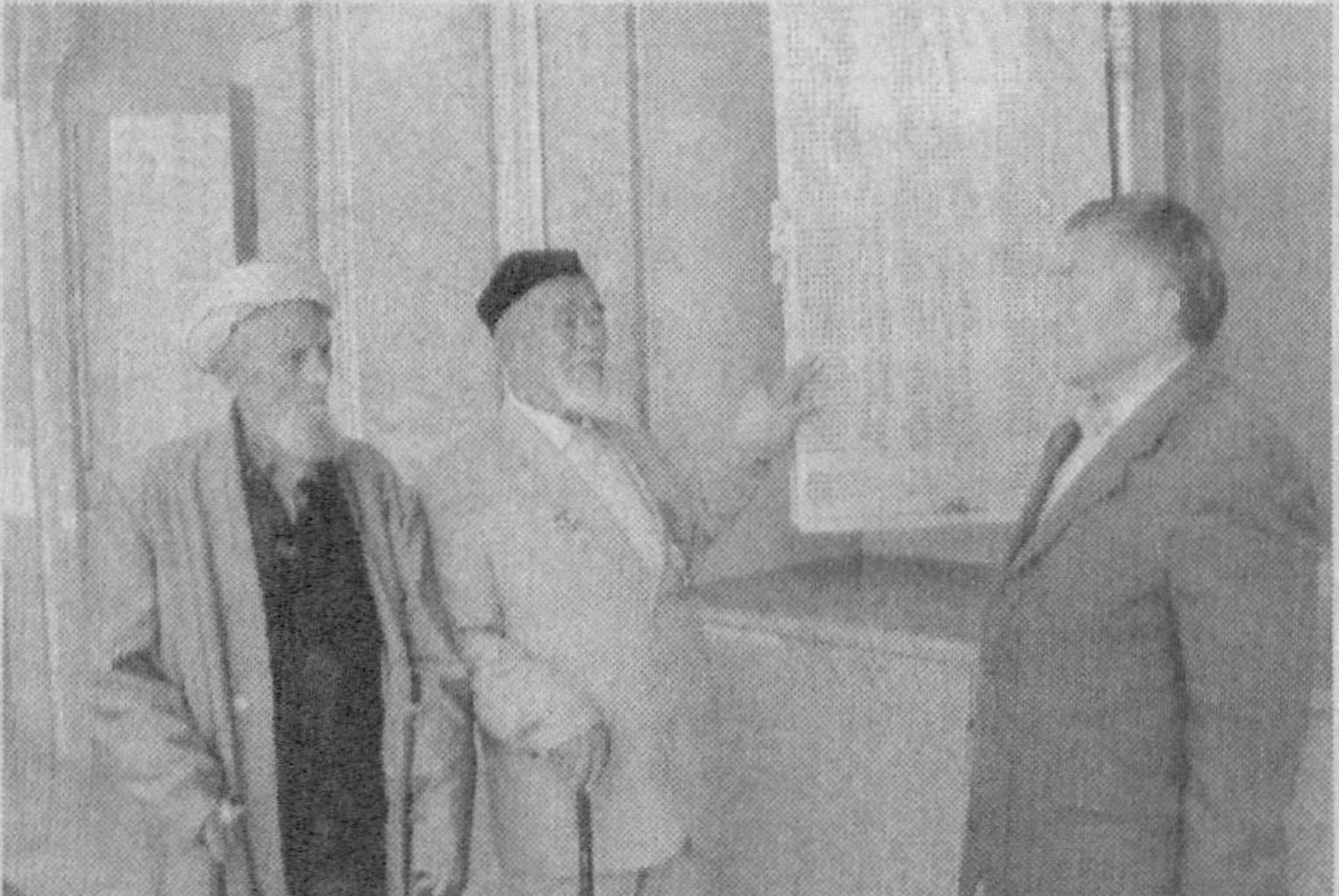
Иш кабинетимда тармоқ касабаси уюшмасига раислик қилганлар қаторида Фани ақанинг ҳам портретлари осилган. Ҳар тонг ҳонага кириб келар эканман, даставвал уларнинг салобат билан қараб турган нигоҳларига кўзим тушади. Кун бўйи улар «бугун қандай эзгу иш қиласан» дегандек, мени кузатиб туради гўё. Ҳа, дарвоқе, Фани ақабидов Иккинчи жаҳон уруши иштирокчиси сифатида ҳам фахрийлар қаторида.

ришга катта ҳисса қўшган Содиқ ҳожи Исмолов эдилар. Касабаси уюшмаси тартибига ишга келишимга сабабчи бўлган, доимо тўғри йўлдан юришга даъват этиб, ўзларининг доно маслаҳатлари билан ҳаётимга алоҳида мазмун ва моҳият касб этган бу зотдан хамиша мамнунман. Ҳозир ҳам у кишининг ўғитлари менга ҳамроҳ. «Фаолиятингизда адолатни мезон қилиб олгин, касабаси уюшма аъзоларининг ишончини қозон, ваъданингизни устидан чиқадиган раҳбар бўлгин», деган ўғитларини амалиётга қўллаб кам бўлганим йўқ. Аниқсиз, у киши Ҳадиси Шарифда ёзилган куйидаги ҳикматни жуда яхши қўриб, биз шогирдларига ҳам айтиб юрардилар: «Тўрт нарса обрўни зиёда қилади ва яхши қайфият бағишлайди: ваъдаси вафо қилиши, аҳдида мустаҳкам туриши, саховатли

ва муассасаларда ўтказилган тадбирларга тақлиф этиб, уларга унутилмас лажазлар ҳаётидаги ҳаракат қиламиз. Кун кеча Тошкент телеграф-телефон станциясида Хотира ва қадрлаш кунига бағишлаб 300 нафар фахрийларга байрам дастурхони ёзилди.

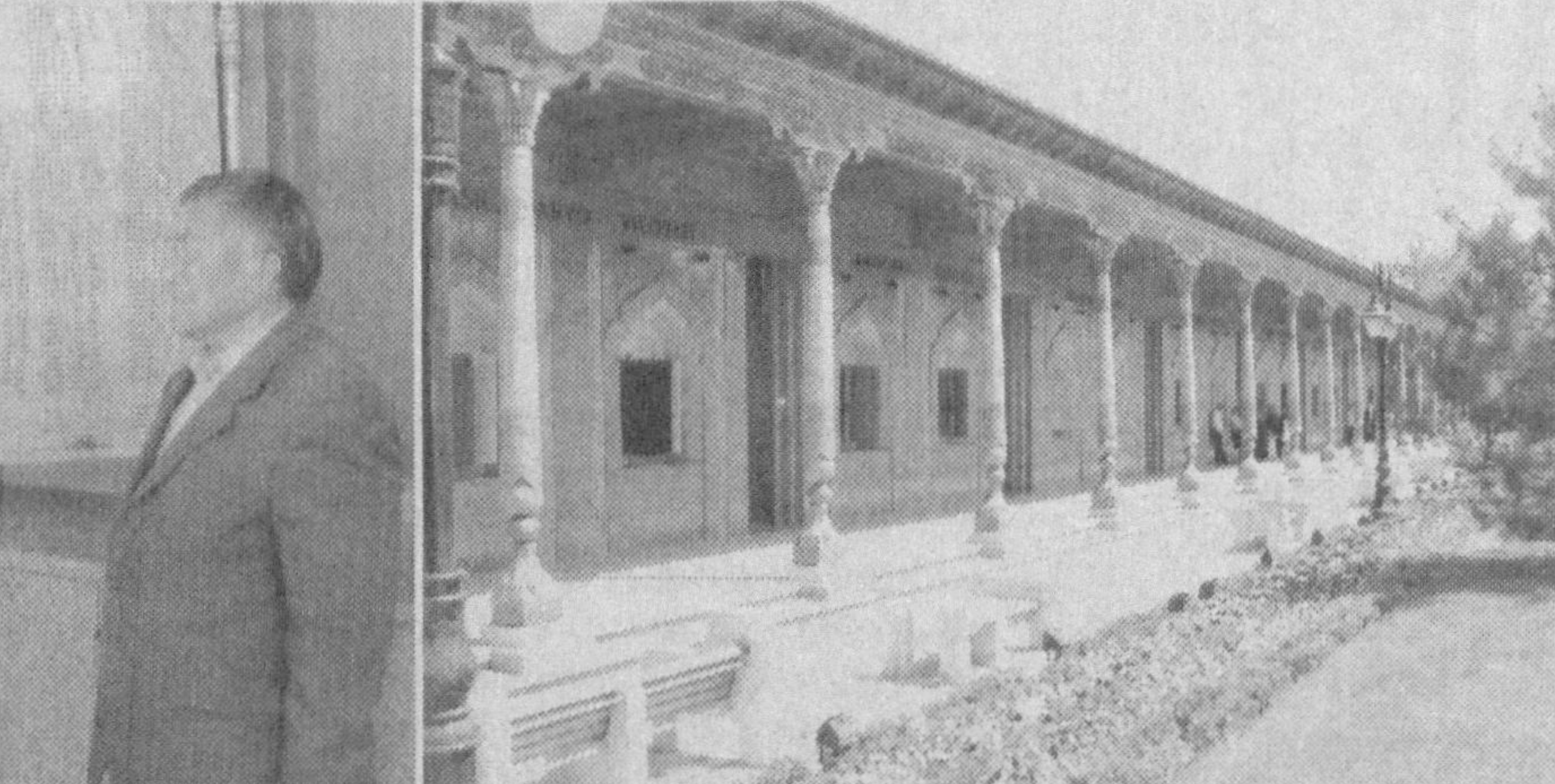
Бундай тадбирлар тармоқдаги барча ташкилотларда уюштирилади. Бу эса нуронийларимизга маънавий-руҳий қувват бағишлаши билан бирга, ёшларимиз учун катта ҳаёт мактаби бўлиши шубҳасиздир. Зеро, устозим айтганидек, инсоний фазилатларнинг улуги — меҳр. Шу боис уни офтобга ўхшатилади.

Тоҳиржон НАЗАРЖОНОВ, Алоқа ходимлари касабаси уюшма Марказий Кенгаши раиси

Инсон зоти борки, тарихий хотираси билан тирик, барҳаёт. Хотираси уйғоқ, хотираси тирик инсонга ўзлигини танийди. Негаки, хотирагина тинимсиз ёд этишлари билан инсонни руҳий уйғоқликка, тафаккур юксаклигига чорлайди. Президентимиз алоҳида таъкидлаганларидек: «Бу дунёда ҳамма нарса ўткинчидир, амал ҳам, молу дунё ҳам, шону шухрат ҳам ўтиб кетади. Фақат халқ, халқ хотираси доим яшайди.»

Тарих улуг мураббийдир. Асрлар давомида тўлган тажрибалари, сабоқлари билан у инсонни тарбиялайди. Шу боис истиқболни ёрқин қиришни истаган халқ, миллат борки, тарихга юзланиб ўтган кунлардан маънавий, руҳий қувват олади. Тарих — ҳақиқат ёлқини, тафаккур уммони бўлиши билан бирга, хотира сабоғи.

Иккинчи жаҳон урушидир. Маънавиятимиз ёрқин сиймоларидан бири Озод Шарофидинов эътироф этганларидек: «Иккинчи жаҳон урушининг аввалги ҳамма урушлардан битта муҳим фарқи бор. Бу уруш Украина далаларида, Беларусудия кенгликлариди, Оврупо ҳудудларида ўтган бўлса-да, отилган ҳар бир замбарак ўқи, самолётдан ташланган ҳар бир бомба фронтдан анча олисда яшайётган тинч аҳолининг ҳовлисида ҳам портлаган, кексалар ва ёшларни жароҳатлаган.»

Уруш фоживаларини англаш учун нафақат вайрона шаҳару кишлоқлар, балки фарзандидан жудо бўлган оналарнинг оҳ-ноласи, ота-онаси, уй-жайидан айрилган гўдақлар кўз ёшларини, ҳали-ҳануз уй тўрида осиб қўйилган аскар йигитлар бир тишлаб кетган ноллар, сандиқларда эгасига етолмай сарғайиб кетган қуёв тўнларни ва сон-саноксиз уч бурчак

га қарши нафратни хис қиламан. Онам тўғилиб ўсган Қўлқовли қишлоғида икки қўли, икки оёғи, икки кўзи, ҳатто икки қўлқовдан ажралиб урушдан афтодаҳол тани-жонини тури-забони омон қолган бир уруш фахрийси яшарди. Гўё урушнинг аниқ сабоқларини одамларга кўрсатиш учун Оллох унинг тани жонини, уруш оқибатларини сўзлаш учун тилини омон қолдирган эди. Ана шу чол умрининг охиригача урушни лаънатлаб ўтди. Ҳатто маҳаллий иходкорлардан бири отахон хайкалинини уруш тимсоли сифатида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти биноси олдида ўрнатиш керак, деган тақлиф билан ҳам чиққан эди. Урушнинг аянчили тимсолига айланган қолган отахонни қўрганлар борки, тинчликнинг нақадар бебаҳо бойлик эканлигига иймон келтирарди.

Ҳа, инсоният ҳаётида қонли фожиа хисобланган Иккинчи жаҳон уру-

Улар касабаси уюшмасида ишлашган эди

Ҳаётда шундай инсонлар бўладики, умрини эзгу ишларга бағишлайди, яхшилик, меҳр-саховатга интилиб яшайди. Зоиржон Қодиров ана шундай хамиша ўзгаларнинг гам-ташвишларига ҳамдард, давлат ва жамоат ишларида фаол, ани пайтда талабчан ва ақолиб инсоний фазилатларга эга бебаҳо инсон эди. Унинг олижаноб қалби меҳр-саховатга тўла эди. Аниқсиз, касабаси уюшмалари тизимидидаги чорак асрдан ортиқ фаолияти давомида меҳнатқашлар манфаатларини хамиша қилиш, уларнинг қонуний ҳақ-хуқуқларини тиклаш, адолатни юзага чиқариш, ёрдамга муҳтожларни қўллаб-қувватлаш, касабаси уюшмалари аъзоларининг дам олиши, саломатлигини, оиласи ва фарзандларига гамаҳурлик кўрсатиш борасидаги эзгу ишлари барчага ўрнак эди.

«СИЗДАН ҚОЛГАН НОМ...»

Фаолиятини пайабзал фабрикасида оддий ишчиликдан бошлаган Зоиржон ақабидов ҳаммуҳим қилиш, муҳтожларни қўллаб-қувватлаш умр мезони эди. У қай ерда, қай лавозимда ишласин ташаббускорлиги, ишчанлиги ва билимдонлиги, энг муҳими, юксак маънавияти билан обрў-эътибор қозонди.

Унинг ажойиб фазилатларидан яна бири — ниҳоятда камтар эди, дўстларини, ҳамкасбларини жуда ҳурмат қиларди. Оддий одамлар ҳамда шоғирлар билан самимий муносабатда бўлар, қўлидан келган ёрдамини аямасди.

— Отамнинг умр йўллари биз учун ҳаёт мактабидир, — дейди ўғли Ботиржон. — Меҳнатнинг нони ширин, дея бизни ҳалол яшашга даъват этардилар. Аниқсиз, ота-онанимиз ўқиш, билим олиш, умр бўйи малака ошириб бориш тенгсиз бойлик эканлигини кўп таъкидлардилар.

Зоиржон ақабидов кўп давомида ўзининг камтарона меҳнати билан эл назарига тушди. Қажрамон шоиримиз Абдулла Ориповнинг куйидаги сатрлари гўё Зоиржон ақабидов бағишлангандек: *Оқин сув ортга келмагач қайтиб, Ўтган жойни лекин айлағач жаннат, Сиздан қолган ном бу — шоғирлар ажиби, Сиздан қолган ном бу — ҳеч ўчмас ҳиммат.*

Маҳмуда МҲРЗАЕВА, Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касабаси уюшма Марказий Кенгаши бўлим мудири

ДУОИЖОН ТИЛАК

Дунёда икки аёлнинг бир-бирига ўхшаш кифоси бўлмаслиги мумкин. Аммо барча оналарнинг тилаги битта: «дунё тинч бўлсин». Ана шу мезон бўзилса, оналар фарёд чекади. Қалби жунбушга келади.

Онаман, тўққиз фарзандим, ўнлаб невараларим толемида Ватаним Ўзбекистон осойишталигини кўраман. Оллоҳга шукр, фарзандларимнинг бари оқил, доно, эл ишига қамарбаста.

Мана беш йилдирки, оталари Бафо Сақонов раҳматли бўлса ҳам, Хотира ва қадрлаш кунини гул кўтариб келишади. Бугун сизнинг ҳам байрамингиз дейишади. Аслида бу гапда жон бор. Бизнинг болалигимиз урушга тўғри келди. Эрта улғайдик, меҳнатга эрта кўникдик. Фронтга галла, пахта керак. Жонимизни жаб-борга бериб ишлардик. Аммо кун аро бир «қора хат» дилимизни ваирон этар, ҳадик, ҳавотир исқанжасида яшардик. Кечалари жангчилар учун камзул тикиб, қўлқоп, пай-

поқ тўқирдик. Уйимиздаги туршак, жийда, олма-анор борми жангчиларга илиниб, фронтга юборардик. Ҳатто онажоним энг қимматбаҳо билан қўлқоп ва зирақларини ҳам қўриқ-яроғ олиш учун топширганлар.

Ҳа, уруш нафақат жанггоҳларда, фронт ортида ҳам давом этарди. Уағга тўқ хонадонлар ота-онаси урушда ҳалок бўлган етим болаларни асраб олишарди. Биз ҳам 3 нафар болани асраб олдик.

Урушнинг дарду гамини фарзандини фронтга жўнатган оналардан суранг экан. Оналар дуоси дунёни асради, дейдилар. Ҳар кун дунёга тинчлик тилаб тонгни қаршилайман. Оналар фақат фарзандларини дуо қилиб, неваралар бешигини тебратиб, улар қамолтини кўрсинлар.

Жаннатмақом юртимизни ёмон кўзлардан Оллоҳ асрасин.

Норбегим САҚОНОВА, Шофиркон тумани, меҳнат фахрийси, 80 ёш

Онам худди ақабидов каби менга ҳам жасорат ва қажрамонлик тимсоли, — дейди машҳур пахтакор, Меҳнат Қажрамони Тўланбой Дадажонов. — Биз нимага эришган бўлсак, онамиз, у кишининг меҳр-муҳаббати тўғайдилар.

Ҳа, Шамсикамар аяннинг икки ўғли — қажрамон. Эрини урушга кузатганида Мамажон ўн ёшда, Тўланбой икки ёшда эди. Дадажон ақабидов урушдан қайтмади. Ая ҳам она, ҳам ота ўрнида фарзандларини тарбиялаб, вояга етказди. Йиллар кетидан йиллар ўтиб, фарзандлари аяннинг ёнига кирдилар. Ая қатор йиллар пилла боқди, пахта терди. У кишининг меҳнатсеварлигини, ҳалол, пок инсон эканлигини билган кишлоқдошлари ўзларига бош ҳурмат сайлашди. Анча йиллар мобайнида жамоа ҳўжалиги раиси ва зифасида самарали ишлади. Ҳалол меҳнат қилиб, фарзандларини вояга етказган Шамсикамар ая ўғли Мамажон ота касбини танлаб, трактор рулига ўтирганида севинч ёшларини тиблмади. Адирларни ўзлаштиришда мардлик намуналарини кўрсатган йигит Марҳамат туманидагина эмас, балки бутун Андижон вилоятида юқори ҳосилдорликка эришгани ва машинада кўп пахта тергани учун Меҳнат Қажрамони унвонига сазовор бўлди.

Ўғли қалб амри билан Мирзачўлга отланганида она унга оқ йўл тилади, ҳамфиқр, ҳаммаслак бўлди. Мамажон Андижонда қажрамон бўлган бўлса, Тўлан Дадажонов Мирзачўлда шухрат топди.

Она-да, ўғиллари Мирзачўлни кураш майдони деб танлашганда, келин ва невараларини қаноти остига олиб, Андижондан чўлга келди. Қажрамон ўғлига чўл бағрида янгидан ташкил этилган ҳўжалика бош бўлиш ишонини топширилганида «Ишонч» — йигитга қанот, қўрма болам, мен бор», — дея далда берди. Болаларининг меҳнатдаги шарафидан

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

Қадри баланд азиз хотира

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

мақсадида талай ишлар қилинган. Фермер ҳўжалиги, мактаб, бир қанча кўчалар унинг номи билан аталмоқда. Икки қажрамоннинг онаси Шамсикамар ая бугун орамизда йўқ. Бир юз беш ёшида оламдан ўтдилар. Ҳар гал Тўланбой ақабидов йўқлаб, хонадонларига борганимда, аяни йўқлаб, сўхбатларидан баҳраманд бўлардим. Ҳар гал сўхбат-

ФАХРИЙЛАР ЭЪЗОЗИ

Қибрай туман халқ таълими бўлимида Хотира ва қадрлаш кунига бағишланган анжуман бўлиб ўтди. Бир пилла чой устида уюштирилган тадбирда уруш фахрийлари ҳамда халқ таълими тизимига узок йиллар ишлаб, ёш авлоднинг тарбияшда муқаддас, шарафли қасбга умр бахшида қўлган Ўзбекистон халқ ўқитувчилари Маҳбуба Ғулмова, Баҳри Усмонова, Хайрулла Иноғомов, Озода Шарипова, Т.Умаров, Н.Йўлдошева, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчилар М.Ҳолматова, Й.Тоҳиев, П.Ғатило, А.Баҳромов ва хизмат кўрсатган мураббийлар М.Ибрагимова, Ф.Назаров каби алоҳида хизмат кўрсатган соҳа ходимлари иштирок этишди.

Таълим тизимига ишлаб, хозирги кунда қарилк гаштини сураётган 917 нафар фахрийларга тармоқ касабаси уюшмаси томонидан мунтазам гамаҳурлик кўрсатиб келинаётган. Улар қўлидан ҳабар олиниб, оилавий турмуши, яшаш шароитлари ўрганилиди. Юқори синф ўқувчилари томонидан 176 нафар фахрийларнинг ҳовли-жойларини, экиладиган ерларини чопилиб, ҳашар уюштирилди. Кам таъминланган собиқ ўқитувчилар — II гуруҳ ногиронлари Гуласал Айнабекова, Хурсаной Эргашеваларга эса бир бошдан соғин сиғир ҳадя қилинди. 23 нафар кўп болалик ходимларга ҳам моддий ёрдам кўрсатилиди. Байрам арафасида мактаб ва мактабгача таълим муассасалари, кутубхоналар, ўқув ўрнларида ушбу тадбирга бағишлаб китоб тақдирларга қўрсатилди. Таълим тизимига ишлаб, хозирги кунда қарилк гаштини сураётган 917 нафар фахрийларга тармоқ касабаси уюшмаси томонидан мунтазам гамаҳурлик кўрсатиб келинаётган. Улар қўлидан ҳабар олиниб, оилавий турмуши, яшаш шароитлари ўрганилиди. Юқори синф ўқувчилари томонидан 176 нафар фахрийларнинг ҳовли-жойларини, экиладиган ерларини чопилиб, ҳашар уюштирилди. Кам таъминланган собиқ ўқитувчилар — II гуруҳ ногиронлари Гуласал Айнабекова, Хурсаной Эргашеваларга эса бир бошдан соғин сиғир ҳадя қилинди. 23 нафар кўп болалик ходимларга ҳам моддий ёрдам кўрсатилиди. Байрам арафасида мактаб ва мактабгача таълим

Тошкент шаҳридаги Муқимий театрининг ёнгинасида Арпапов кўчаси бор. Бу жойни кўпчилик яхши билади. Бир пайтлар ардоқли шоиримиз яшаб ижод қилган шу сўлим маскан ҳамон гавжум. Шоир юртирасини ёд этиб, унинг янги уй-музейини кўриш истагида бўлган юртдошларимиз ва хорижлик меҳмонларнинг бу жойдан қадами узилмайди.

— Мухтарам Президентимизнинг бевосита бошчилигида музей учун икки қаватли мухташам бино қуриб берилганини алоҳида эҳтиром билан таъкидлашим керак. — дейди Фафур Фуломнинг кизи, семилга адабиётимиз Олмос Аҳмедова биз билан сўхбатда. — Музейда уч мингта яқин экспонатлар бор. Шоир ҳаётлигида фойдаланган буюмлари, кўлбаслари, расмлар, у яшаган даврдаги Эски шаҳар макети, ўз кўллари билан ёзган «Шаҳара» (дадам ўз бобою бобаконларининг ўн учта авлодини яхши билганлар) тартиб билан териб қўйилган. Музей ходимлари учун кўнгилдагидек шарт-шароитлар мавжуд.

ҚИРҚ ЁШГА ЕТМАЙ АКАДЕМИК БЎЛГАН ЭДИ

— Олмос опа, ҳаммамизга маълумки, бир неча йил муқаддам академик шоиримизнинг юз йиллик таваллуд тўйи Ўзбекистон бўйлаб кенг нишонланди. Бизнингча, Фафур Фуломнинг кўп минг сонли мухлислари шу тўй баҳона ўз шоирларини қайта кашф этдилар?
— Бу тўй катта анжуманга айланиб кетди. Хар битта виллоятда ва кўплаб дорилфунунларда дадамнинг хотирасига бағишлаб китоблар чиқарилди. Фафур Фуломнинг машҳур «Шум бола» асари ЮНЕСКО ҳомиёлигида Туркия, Москва ва бошқа шаҳарларда, шунингдек лотин алифбосида ҳам босилди. Таниқли олимлар — Азиз Қаюмов, Наим Каримов, Бахтиёр Назаровларнинг дадам ҳақидаги китоблари нашр қилинди. «Шарқ» наشريёт-матбаачилик акциядорлик компанияси томонидан ўқувчиларга етказиб берилган Фафур Фулом «Сайланма» си ва «Сизга инъомини менинг» шеърли китоби дадамнинг таваллуд тўйларига муносиб туҳфа бўлди. Мен янги асарим — «Бодом гули»да ҳам дадам ҳақидаги хотираларимни баён этганман.

— Сўхбатларингиздан бирида «Фафур Фулом нафақат улуг шоир, балки улкан адабиётшунос олим ҳам эди» дегандингиз...
— Албатта. Дадам ҳаётлик чоғларида Алишер Навоийга бағишлаб монография ёзганлар. Мирзо Абдулқодир Бедил, Хофиз Шероий ва бошқа бир қанча атоқли шоирларнинг кўлбаси асарларини уйда сақлаб эдилар. Муқимий, Фурқат, Махтумқули, Атоий асарларини нашрга тайёрлаб чоп эттирганлар. Мумтоз адабиётимиз намояндalarига хурмати тийиб, ўзлари ҳам жуда кўп билгувчи, чуқур илмга эга, ажойиб ижоду илҳомга йўғрилганди.

— Бундай ёдномаларни эшитганимиз сайин шоир шахсига бўлган қизиқишимиз тобора ортаверади. Теран фикри, ўткир сўзи билан не-не катта давралар ахлини ҳайратда қолдирган академик шоиримиз оилада қандай тарбияланган, маҳалла-кўй юмушларига аралашган ва меҳмон кутишга қачон, қандай вақт топганлар?
— Дадамнинг хар битта сўзи, ҳатти-ҳаракати биз учун тарбия, катта сабаб эди. Ўзлари бизга ҳадеб танбех беравермасди, аксинча, бир оғиз ширин қалом, тўрт мисра шеър ёхуд икки-учта ҳазил-хузил гални топиб айтдиларки, унинг маъмуридан ишимизга берилган баҳонани илғаб олардик. Уша йилларда акаларим, мен ва синглим ҳаммамиз ўзимизча «дадам мени кўпроқ яхши кўради» деган ҳаёлда юрардик. Аслида эса дадам бутун оиламизга қаттиқ горликларни илмий таъмирлаш ишлаб чиқариш устохонаси устalarининг хизматлари катта бўлмоқда. Улар бу ердаги қошчилик ва безаш ишларини амалга оширмоқдалар.

Оилада уч ўғилни воёга етказган Назир ота ва Мусаллам янинг орзулари бисёр эди. Ўғилларимга учта келин туширсам, қизларимнинг йўлини билдирмайди, қолаверса атрофим невараларга тўлади, дея ният қилишарди.

«КўК ГУМБАЗ»ДА ИШ ҚИЗГИН

Қарши шаҳридаги энг қадимий обидалардан бири «Кўк гумбаз» жомеъ масжиди Абдуллох томонидан 16-асрда барпо этилган эди. Утган асрлардаги жанг жадаллар, эътиборсизликлар натижасида, бу улкан обидадан марказий қисмигина омон қолган эди. Қарши шаҳрининг 2700 йиллик юбилеи муносабати билан бу ерда улкан бунёдкорлик иш-

Матлабжон Махмудов қаршилик қариялар (чапдан) Эшпўлат Аъзамов ва Ибодулла Мамановлар билан сўхбатлашмоқда.

Ш. ШАРОПОВ (ЎЗА) олган сурат

ЭҲТИРОМ

Абдурахмон Назаров Вобкент тумани Халач қишлоқ фуқаролар йиғини худудидаги Хошимхўжа қишлоғидан эди. Ушанда эндигина 19 ёшга кирган бу йигит уруш ортига юборилган ота-онасиз етим болаларни қутиб олиш, бошпана топиш учун елиб-югурарди. Ҳамма қатори юрт хомиясига отланган Абдурахмон Чельбинск шаҳрида харбий таълим олди. Уйга йўлланган охири мактабда эса фронтнинг олдинги чизиғига юборишарганини, етиб боргач, ўзи албатта хат ёзаганини уқтирганди.

Агар шу нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, кейинги йилларда Андижон виллоятда амалга оширилаётган ишлар эътиборга лойиқдир. Яъни бу ерда виллоят ҳокимидан тортиб унинг ўринбосарлари-ю барча ташкилот раҳбарларининг жойларда (туман ва қишлоқларда) қабул қилнари ташкил этилмоқдаки, хар қандай инсон ўз муаммосига ўша ернинг ўзида ечим топишга эришмоқда. Бу, албатта, ижобий натижа бермоқда, мансабдор шахсларнинг халқ билан чин маънодаги яқинлашуви юзага келмоқда. Бунни бир сўз билан ватанпарварлик, халқпарварлик тушунчаларининг тантанаси дейиш мумкин.

Шундай, ватанпарварлик (мен бу сўзни сийқалаштириб юборишдан жуда-жуда қўрқаман) урушу эл бошига тушган фалокатлардагина намоян бўлмайди, уни оддий турмуш тартибимизда ҳам кўриш мумкин. Дейлик, қувурдан беҳуда оқиб ётган сувни берктириб, кундузи ёниб турган чирокни ўчириб қўйиш ҳам ватанпарварликдир. Бунда

Фафур Фулом таваллудининг 103 йиллигига

ойдин тан олишарди. Дадам бизларни ҳам тез-тез бозорга олиб тушардилар. Нарх-наво-ни ўрганишлар, дер эди. Шундай кезларда гоҳо фалати воқеаларга гувоҳ бўлганмиз. Эсимда, бир марта бозор ёнидан ўтаётим, дадам тўхтаб қолдилар. Қарасак, йўлакда бир кампир занглаган хоқандос, оташқурак, эски самовар, патнис ва бошқа эски

Бир ватанинг ўғлименки, хар тараф гул-лола бог, Қалб қўндай энг қоронғи кечда поғлар чарог.
Хар йигит мағруру хар қиз кўкраги қўш чўқри тоғ,
Сув десанг шарбат оқар, иқлим десанг қаймоғу ёғ.
Ўз-ўзини мақтаганда, мақтамай қолғайми мен?
Лола жоми тўлса қўлаш шабнамидан эрталаб,
Ёғи чилла шўх ҳаёлдай ўтса куртани ялаб,
Эр қўёш қандли қозон остига қўйса ўт қалаб.
Билмадим, чиллик, дароий қилғуси қандай талаб
Лаблариди қанд томарса — сўрмани қолғайми мен?
Кўз сурилган, лаб чўзилган, севги уйғонган чоғи,
Билмадим, дўндиқ бу қизнинг қанча эримли бармоғи.
Ютқиниб олган ўғилларнинг йўқотдини салмоғин,
Хар бутқок зумрад каби кўк, омон ранг ипроғи,
Қистаса «Сев!» деб ҳусайини, севмайини қолғайми мен?
Кўз қорасиди қўйғунинг юзга боғини ақсини,
Хол каби ишқом қошин, бу ҳуснини — бу кўрғини,

Фафур Фулом БОҒ

Бир умр хумморда ўлсин севмасе хар юм сени,
Тарқатар шинилларнинг райхон, ифронинг бўйини,
Чорласе ширин чарослар — бормайин қолғайми мен?
Соғ қўёш, муздай ҳаво, топ-тоза сувларнинг қизи,
Ким тегишини, юзларингиз қон талашин қармисин.
Сиз ярашган бу чаманинг бўлмағай хеч бир қизи,
Яши ўртоқлар билан улфатчилик бўлган кези
Келсангиз кўнжқоқ қулиш-ла — қўламай қолғайми мен?
Яши қизлар, уртанигда юм йўқотди лабда ранг?
Бир келиб бу боғда «ўғри» шивиргандан сўраг,
Доналар бўлган, тўлалидан тижқандир, пусти танг,
Учраганда хар қилиш ҳам истагин босгай аранг,
Ул мени «Брим дегайди — йўқ» дея қолғайми мен?
Дил ҳуш-чун бир тоғай деб бог аро кирсанг атай,
Яттирар, сағий тепар, хурқар қабутар қалбидай,
Соҳиб сени бу чаманинг, яшан, қўрбонинг кетай,
Кўз кези яши дўстларга саватлаб тарқатай,
Сен савоҳат қўлини очсанг — қўлтегиб қолғайми мен?
Биз қўқатирган бу боғнинг исми бўлсин гул-асал,
Шинни-шарбатдан соғайган хар нечук эски касал,
Тер тўйиб, хордик олувчилар гурунғ қурган маҳал,
Навбати жомини тўла тут, боғбон, ўпкама гал.
Қўнғироқ қаҳ-қаҳи дўстлар базмидан қолғайми мен?
Кимда бордир бу чамандан гул узашинг нияти,
Қайси лабларга томар бу севгили бог шарбати?
— Бу тўйлик жом бир умрга илчиларнинг навбати.
«Боғда бор хар таъб мебахшад жудо ҳосияте»
Боғчининг хар юмисига бор ўзга бир ҳосияте.
— Ишладинг, кел, тот, — деганда, тотмайини қолғайми мен?

буюмларни сотиб ўтирарди. Дадам унинг нарсаларига дарров харидор бўлдилар. Ва қақир-қуқурларни бирма-бир менга узатиб, кампирга пулни тўладилар.

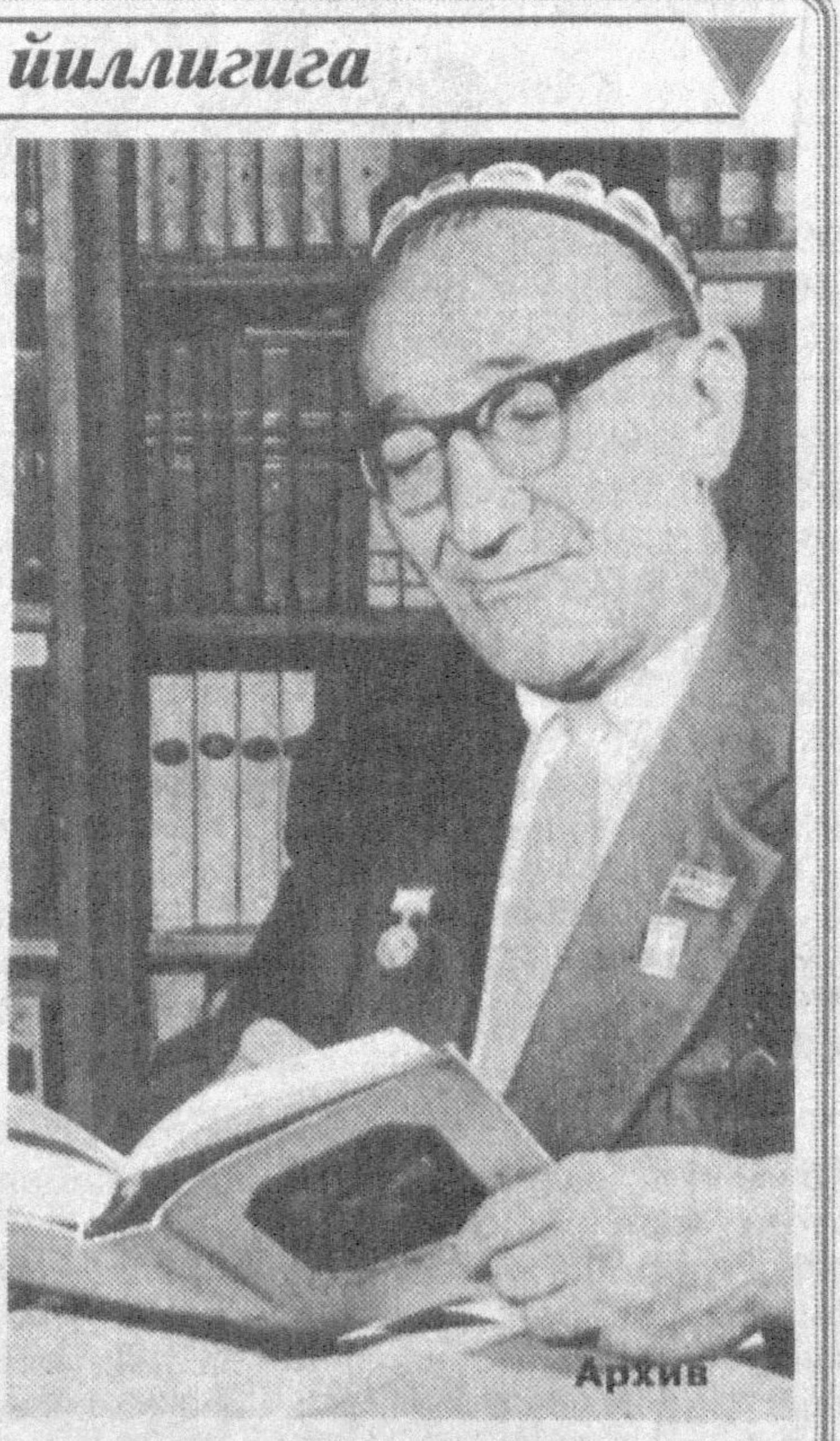
—Дада, буларни нима қиласиз, уйимизда кўп-ку, — дедим эски буюмларни олгим келмасдан.

Кампир олган пулига хурсанд бўлиб кетганидан дадамни узок дуо қилдилар. «Илоё, мартабангиз баланд бўлсин, мен бечорани сийлаб бўлсангиз, эл сизни сийласин» деб кўз ёшини артди. Кампир жуда муҳтожликда яшамаганида шу эски буюмларни бозорга олиб чиқаринди? Уларни ким олади? Менга ўхшаган афанди харидорлар топишмасан, унинг қозони бугун қайнамасди-да, деб бизларнинг кўнглимизни қўтариб қўйган эдилар дадам ўшанда.

Ана шунча инсон эдилар дадам. Яна бир кун шундай воқеа рўй берди. Йўл бўйида дадамга таниш бир киши тиланчилик қилиб ўтирарди. «Ие, бу қандок бўлди?» деб сўрадилар дадам ажабланиб. «Эй, Фафур ака, болаларни боқиш қийин бўлиб қолди, тирикчилигим ўтмапти» деди у одам. Шунда дадам «Кўл-оёғингиз соппа-соғ, бирор ишнинг бошини тутинг. Дастмоҳ керак бўлса бериб турай» деб танишининг қўлига пул тутқазди. Шундан сўн анча кунлар ўтди. Бир кун дадам кўчадан ҳўноб бўлиб келдилар. Суриштирсак, «тиланчи» одам бозорнинг нариги бурчагида ҳамон ўтган-кетганга қўл чўзиб ўтирганимиз, «Тавба, мен яна алдандим-а» дея дадамнинг фиғони фалак бўларди. Чунки, дадам рост гални яхши кўрар, ўзи хеч кимни алдамас, ўзини бирор киши алдаса асло кечиролмасди. Дадам ўзбек халқининг фарзанди экани билан чексиз гурурулардан Хар бир даврада: «Мен ўзбек шоириман!» деган сўзни суюниб, фахр билан айтдилар, дейдилар Олмос Аҳмедова ўз сўхбатларини якунлаётим.

Ардоқли шоиримиз ҳақидаги хотираларни кўп тинглаб, кўп ўқиганмиз. Шундай эсдаликлардан бирида ёзилишича, шоирликни ҳавас қилган ёшлар Фафур Фуломни хол-қолнига қўймай, «шеър қандок ёзилади?» деб сўрайверишаркан. Шунда шоиримиз ҳазил аралаш бундай жавоб қайтарди:

— Шеър ёзиш учун аввал қўлни

яхшилаб атир совун билан ювиш керак!

Шоирнинг қизиқчилик ва мутойиба бобида топқирлиги, самимиети ва дилқашлиги, барча билан баравар тили топишиб кетаверганилиги ҳақиқат. Бу фазилатлари унинг барча асарларида яққол сезилиб туради. Фафур Фулом миллат дардини, замона оғриқларини теран ҳис этар, бунга асарларида усталик билан ифодаларди. Унинг «Ўғригина болам», «Шум бола»-сини аслида қулиб-қулиб ўқиймиз, шу қулги билан кўларимизга ёш ҳам келади. Чунки, бу асарларда катта дард яширин. Яъни, халқ дарди ўз аксини топган. «Калбим буюрганини ёзиб келдим ҳамиша» деган сатрлари бор шоирнинг... У бор ҳақиқатни қалбдан англай биларди. Фафур Фулом улкан асарлари билан ўзбек адабиёти ҳазинасига салмоқли улуш қўшган шоир. Унинг ёзган китоблари сара, яшовчан, мангуликка дахлдор. Демак, шу улуг инсон юрган қўчалар ҳамон ёруғ, ҳамон ифорли...

Гулчехра ЖАМИЛОВА, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист

ЙЎҚЛОВ

Она — эзгулик маъбудаси. Бу шундай улуг сиймоки, замонлар ва маконлар узра ҳокима, гоҳ чарогон қўёш каби бошимизга меҳр билан нур сочоди, гоҳ сокин ой каби жаҳоний дарлар ичра мунгли кезади. Жаҳонда она қалбидан тоза, мунис муҳрибон қалб йўқ.

Онани улуглигини тараннум этадиган фикрлар борасида Алишер Навоийга етадиган шоир йўқ. Ул ҳазратнинг «Насоийм ул-муҳаббат» асарига она кўнглининг шодлиги, дуоси эллик ҳаж савабига тенглаштирилади: «Исмоил Даббос дедиким, ҳаж нияти қилиб, борурда Шерозга етишдим. Бир масжидга кирдим. Шайх мўминни кўрдимки ўлтурди, хирқасин ямайдур эрди, салом қилдим ва ўлтурдим. Деди: «Онаг борми?». Дедим: «Бор». Деди: «ёниб онанг мулозаматига бор... Мен эллик ҳаж қилибман — бошланг, аёқланг ва зоду хамроҳсиз. Барчасин сенга бердим, сен онаг кўнглин шодлигин менга бер». Ҳа, она меҳри йўлимизни ёритувчи чирок, дуолари балолардан асровчи тумор.

Бу дунёнинг ривъзатини кўп чекан волидам вафот қилганга бир неча йил бўлди. Мен онамни бот-бот эслаيمان, ички бир соғинч билан кўмсайман, фарзандлик бурчинни тўла адо этолмай қолганим учун тоғдек юк бўлиб, жисму жонимни эзадиган ўқинч билан ёдга оламан. Бугун сочларим оқариб, ёшим бир жойга бориб қолганда, ёшимлигимга ҳам, ёмонлигимга ҳам бирдек рози бўлиб кегира олган феъли дарё онамнинг кучоғига бир

нафас бош қўйгим, унинг иссиқ бағрига сингиб кетгим келади. Афсуслар бўлсинки, мен талпинган бағр аллақачон муздек тупроқ зарраларига қоришиб кетган.

Оналарнинг меҳр тўла кўзларини, нури юзларини қуриб туриш бахтига муяссар бўлганлар уларни асло раҳитмасликлари, қадрига етишларини истайман.

Ота-она дунёдан ўтишгандан сўнг ўн йиллаб йўллагандан кўра, тириклигида бир лаҳза бўлса-да, зиёрат қилиб кўнглиларни олишга шошилиб, уларни борликларини ғанимат билинг. Она ҳақидаги хотирами А.Ориповнинг «Онам вафотига» шеъри билан тугатаман.

Мақонда Ломақонсан, энди қайдан излагайдурман, Фиғоним кимга айтиб, кимга сандан сўзлагайдурман, Бировлар мотамиде оху фарёд айлаган эрдим, Сенинг-чун эй ғарибим, ич-ичимдан бўзлагайдурман.

Х. ТҲУХТАСИНОВ, Тошкент Давлат Тиббиёт академияси Фаргона филиали, «Жарроҳлик» кафедраси доценти

ЯНГИ МЕЪМОРИЙ ОБИДА

Бухоро шаҳридаги юридик ва маънавий хизмат касб-ҳунар коллежи худуди ва Абдуллохлик Гиждувоний шох кўчаси туташган манзилда янги меъморий обида қол кўтарди. Чунки шу худудидаги қарийб бир минг уч ўн йиллик тарихга эга бўлган улкан қабристонда юртимиз дувронини оламга ёлган улуг шайхлар, муҳаддислар, тасаввуфшунослар, фикшўносу фузалолар абадий ором топган.

XX аср ўрталарида шаҳарни қонгайитириш максатида қабристон текисланиб, ўрнида бирин-кетин турли иншоотлар қурилди. Утган йили касб-ҳунар коллежини қуриш ва йўли реконструкциялаш пайтида қўп-қўп қабрлар топилди. Ушанда бу ерда даъма барпо этишга қарор қилинди.

Виллоят бош архитектори Махмуд Аҳмедов раҳбарлигида ва ижодий лойиҳаси бўйича таниқли уста Олим Абдиев етакчилигида меъморлар обидани Бухорининг ўзига хош архитектура аъналарни асосида бунёд этди. Мақбара ичиде улуғларнинг раъзий даҳмаси қўйилган. Девоқларда эса улар турғисида маълумотлар битилган.

Хотира ва қадрлаш кўни арафасида 2-виллоят санавтукори ўшомасига қарашли «47-кўча» механизацияланган жамланма» масъулияти чекланган жамият ва бошқа ташкилотларнинг ҳимойили маблағи ҳисобига барпо этилган маъмур қадимкога жамоатчилик вакиллари ва энгиллар ташриф буюрди.

Наби ЖАЛОЛИДДИН

Яширишинг хожати йўқ, бирон амалдор ёки масъул раҳбарнинг қабулига қиролмай турган, асабийлашаётган кишиларни барчамиз кўрганмиз. Ёхуд фалончи амалдорнинг қабулига фалон кундан бери қиролмайман, дея қўниб юрганларга ҳам гувоҳимиз. Бу ҳам, афсуски, ериқли нукталаримиздан бири.

Агар шу нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, кейинги йилларда Андижон виллоятда амалга оширилаётган ишлар эътиборга лойиқдир. Яъни бу ерда виллоят ҳокимидан тортиб унинг ўринбосарлари-ю барча ташкилот раҳбарларининг жойларда (туман ва қишлоқларда) қабул қилнари ташкил этилмоқдаки, хар қандай инсон ўз муаммосига ўша ернинг ўзида ечим топишга эришмоқда. Бу, албатта, ижобий натижа бермоқда, мансабдор шахсларнинг халқ билан чин маънодаги яқинлашуви юзага келмоқда. Бунни бир сўз билан ватанпарварлик, халқпарварлик тушунчаларининг тантанаси дейиш мумкин.

Шундай, ватанпарварлик (мен бу сўзни сийқалаштириб юборишдан жуда-жуда қўрқаман) урушу эл бошига тушган фалокатлардагина намоян бўлмайди, уни оддий турмуш тартибимизда ҳам кўриш мумкин. Дейлик, қувурдан беҳуда оқиб ётган сувни берктириб, кундузи ёниб турган чирокни ўчириб қўйиш ҳам ватанпарварликдир. Бунда

дилар. Уларни тўй қилиб, пойларига дуру жавахир тўкиб ҳам бу ерга олиб келмоқ мушкул.

Ҳожидада бир умр (ўша шўро замонларида ҳам) имон-эътиқод тантанаси, халқимизнинг маънавий камолоти, юртимизда меҳр-оқибат устуворлиги учун меҳнат қилди, фаолият кўрсатди. У кишини ҳамма яхши кўрарди ва ўғитларига қулоқ турарди. Хурматлаб, эъзозлаб «Ҳожидада» деб атарди.

Шунинг учун саксонга етиб вафот этган бу отахоннинг жаназасида барча йўғлади. Халқ ўзининг азиз фарзандидан жудо бўлганлигини сезди.

Ҳожидада бағоят камтар ва бетамеъа инсон эди. Умрининг охири кунларида бўлган сўхбатимизда сўрадим:

— Фарзандларингизнинг бу кунги мақоми, камолоти ҳақида нима дейсиз?

— Бу ҳақда, — деди ўшанда раҳматли Ҳожидада, — мен бир нарса дея олмайдман. Биз бандамиз, ҳаммаларини кўсурдимиз. Кимнинг ким эканлигини фа-

кат Оллох билур. Бу дунё ўткинчи, ҳамма нарса қолади. Ҳатто манавини ҳам (қўйлагини кўрсатиб) у ёққа кетаётганимизда болаларим ечиб олишарди. Оллох ёқига барчамиз шундайимизча борамиз...

Ҳожидадан эсладим мухтарам Юртбошимизнинг машҳур гаплари едимга тушди: «Савоб ишни хар қим, хар кун қилиши керак». Ана ўшанда инсон эл ичра ҳам, Худо наздида ҳам азиз бўлар экан. Ме-

нимча, Ҳожидада чин фидоий ватанпарвар инсон эди.

Избоскан тумани сил касаллигига қарши курашиш диспансери бош шифоқори Умарали ака тасодифан айтиб қолди:

— Бир кун тўсатдан касалхонамизга виллоят ҳокими кириб келса денг. Енида икки-учта одамлар. У бинони, унинг атрофини кўздан кечирди, хонама-хона юриб беоморлар билан сўхбатлашди. Биномиз жуда таъмирталаб бўлиб қолган эди. Ҳоким савол бергач, барча режаларимни, дардини айтиб сол-

ШУ ЮРТ, ШУ ВАТАН ДЕБ!..

Публицистика

Умарали аканинг айтишича, виллоят ҳокимининг бу касалхонага кириб келиши кўнглидаги бўлган экан: у виллоятни айланган чикади. Ишни ўзи бир неча йил бошқарган Избоскан туманидан бошлайди. Боғи касалхона туман марказидан анча олисда, баҳаво ерда жойлашган. Ҳоким ана шу томонларга ўқиб, таниш-билишлар билан кўришди, ҳол-аҳвол сўради. Шу пайт дўхтир

талар ётқизилди, ҳовлиси асфалтланди. Ҳозир кўрсангиз, оғзингиз очилиб қолади. Ҳатто солиқни қўйидагича бўлган ҳам касалхонани қуриб, тахсинлар айтиб кетибди.

Бу ҳам ватанпарвар деган номга сазоворликдир. Қолаверса, элдан-элга дадам деб шуни айтдилар. Яна Юртбошимизнинг қўйидаги гаплари едимизга тушади: «Халқ бошида турган раҳбарлар шуни унутмаслигимиз лозимки, биз ҳам ортага ишдан нафақага чиқамиз, маҳалла-қўй билан чойхонага, масжидга борамиз. Ана ўшанда халқ биздан юз бўриб, ўзини олиб қочмасин. Мана шу буюк бахтир».

Бу гапларнинг маъносини англаган раҳбарлар асло ҳам бўлмайдилар. Чунки, юқорида айтилганидек, эл эъзозлаган бандани Оллох ҳам суяр экан. Зеро, ватанпарварликнинг, савоб ишнинг катта-кичиги бўлмайди. Халқнинг кичкинасида то улкан қоригача ярамқоқлик, унинг дардида маълум бўлмоқлик чинакам ватанпарварликдир. Шуни тушунган одам ҳал қилувчи онларда ҳам асло панд емайди.

Ш. ИХТИЕРОВА

«УМИД НИҲОЛЛАРИ — 2006» СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИНИ МУСТАҲКАМЛАШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Истиқлол мевалари

МУЗАФФАР ЮРТИМИЗНИНГ КЕНЖА САРВАРИ

Спорт тинчлик элчиси, дўстлик ва бирдамлик тим-соли. Дунёда соғлом инсондан бахтли одам йўқ. Жисмонан баркамол, руҳан етук авлод порлоқ келажакни яратди.

Ўзининг 2700 йиллик юбилейига тайёрлик кўраётган Қарши қарийб бир ҳафта давомда жўшқин кайфиятда, байрам оғушида яшади. Умумтаълим мактаблари ўқувчиларининг «Умид ниҳоллари — 2006» мусобақалари қадимий ва ҳаммиса навқирон Насафга ўзгача ҳусн ва латофат бахш этди. Қизгин кечган беллашуларда спортнинг 12 тури бўйича ғолиблар аниқланди. «Кичик олимпиада»да бу сафар ilk бор спорт гимнастикаси бўйича ҳам қураш олиб борилди.

Азал-азалдан қураги ерга тегаган, мардлик ва ҳалолликни муқаддас ва олий қадрият деб биладиган ориятли полвонлари, доворак баҳодирлари билан ҳаммиса шўҳрат қозониб келган замин 4 майдан 9 майданга яна бир шўхуҳли синови бошдан ўтказди. Майдонлар ва хиёбонлар, стадионлар, теннис кортлари, спорт заллари, сузиш хавзалари баҳорий руҳ ва кўркамликка чўлғанди. Вилоятлар ва шаҳарлардан келган йигит-қизлар жисмоний тарбия ва спорт соҳасидаги муҳоратларини намойиш этиб, ажойиб натижаларни кўрсатдилар.

Қалбда орзулари жўшурган болаларнинг шодон кўйқирқилари, ишқибозларнинг қўллаб-қувватлаши ёш спортчиларни муваффақиятга, янги ғалабаларга чорлади.

«Умид ниҳоллари» шунанки бир спорт тадбири эмас, балки ватанпарварлик, эл-

ти билан давлатимиз раҳбарининг совғалари «Дамас» автомобиллари — Китоб туманидаги гўдақлар уйи, виллоят оналари ва болалар шифохонасига берилди.

Шунингдек, бир қанча йўналишлар бўйича энг мохир спортчилар аниқланди ва уларга ҳомиёларнинг қимматбаховалари топирилди.

«Умид ниҳоллари»нинг навбатдаги финал босқичи эстафетаси Сирдарё виллоятига топирилди.

Шак-шубҳасиз, мусобақа катнашчиларининг қалбиди Президентимизнинг ушбу сўзлари бир умр сақланиб қолади. Ҳозирги кунда юртимизда ёруғ келажакни ўйлаб, қатъият ва изчиллик билан амалга ошириладиган янгиланишлар, шу жумладан, таълим-тарбия соҳасини тубдан ўзгартириш ва самарасини ошириш бўйича қабул қилинган умуммиллий дастурларимиз авваламбор ягона бир мақсадни кўзда тутди. У ҳам бўлса, миллионлаб фарзандларимизнинг замон талабларига жавоб берадиган, янгича қиёфа кашф этиб бораётган мактабларда, илғор таълим стандартлари асосида, ҳеч қимдан кам бўлмаган шароитда билим ва тарбия олишини таъминлашдан иборат.

Қаршида ниҳолсига етган «Умид ниҳоллари — 2006» мусобақалари чоғида иштирокчиларга яратиб берилган шарт-шароит ана шу йўналишда амалга ошириладиган ишларнинг узвий бир бўлаги ва бетакрор меҳр-муруватнинг ёрқин ифодасидир.

Иззат ХИКМАТОВ, Шавкат СУЛТОНОВ, «Ишонч» махсус муҳбирлари

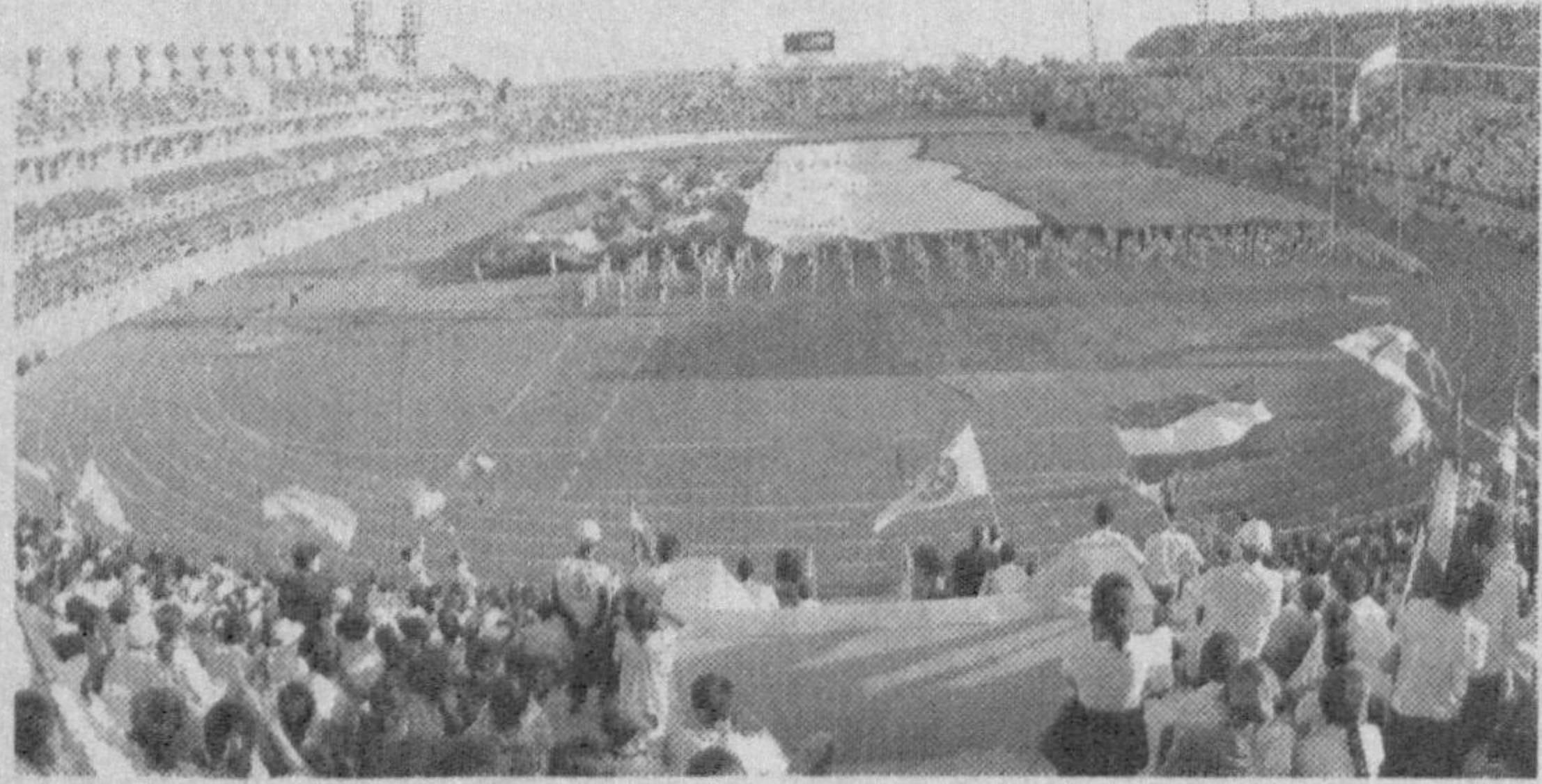
га сазовор бўлган иштирокчиларга спорт кийимлари ва анжомлари тақдим этилди. Бундан ташқари номинациялар бўйича 100 дан ортиқ компьютер, телевизор, видео ва аудио магнитофонлар топирилди.

«Умид ниҳоллари»нинг навбатдаги финал босқичи эстафетаси Сирдарё виллоятига топирилди.

Шак-шубҳасиз, мусобақа катнашчиларининг қалбиди Президентимизнинг ушбу сўзлари бир умр сақланиб қолади. Ҳозирги кунда юртимизда ёруғ келажакни ўйлаб, қатъият ва изчиллик билан амалга ошириладиган янгиланишлар, шу жумладан, таълим-тарбия соҳасини тубдан ўзгартириш ва самарасини ошириш бўйича қабул қилинган умуммиллий дастурларимиз авваламбор ягона бир мақсадни кўзда тутди. У ҳам бўлса, миллионлаб фарзандларимизнинг замон талабларига жавоб берадиган, янгича қиёфа кашф этиб бораётган мактабларда, илғор таълим стандартлари асосида, ҳеч қимдан кам бўлмаган шароитда билим ва тарбия олишини таъминлашдан иборат.

Қаршида ниҳолсига етган «Умид ниҳоллари — 2006» мусобақалари чоғида иштирокчиларга яратиб берилган шарт-шароит ана шу йўналишда амалга ошириладиган ишларнинг узвий бир бўлаги ва бетакрор меҳр-муруватнинг ёрқин ифодасидир.

Иззат ХИКМАТОВ, Шавкат СУЛТОНОВ, «Ишонч» махсус муҳбирлари

йайрайди. Шундай тинч, осойишта ўлкада, фарзандлари ҳеч қимдан кам бўлмаган муқаддас заминда яшаётганининг билан фахрланасан, киши.

Ғолибларнинг муносиб тақдирланиши ёшлар қалбини янада тўқинлантириб юборди. Яқунлар сарҳисоб қилинганда ҳаммадан кўп очко жамғарган Тошкент шаҳри спортчилари биринчи ўринни эгаллашга маълум бўлди. Уларга Президентимиз табригининг асл нусхаси, мусобақаларнинг олтин медаллари, «Дамас» автомобили топирилди. Иккинчи ва учинчи ўринни кўлга киритган Қашқадарё ҳамда Фарғона виллоятлари ҳам Юртимиз совғаси «Дамас» автомобили, кумуш ва бронза медаллари билан мукофотланди.

2006 йил — Ҳомийлар ва шифокорлар йили муносаба-

ти билан давлатимиз раҳбарининг совғалари «Дамас» автомобиллари — Китоб туманидаги гўдақлар уйи, виллоят оналари ва болалар шифохонасига берилди.

Шунингдек, бир қанча йўналишлар бўйича энг мохир спортчилар аниқланди ва уларга ҳомиёларнинг қимматбаховалари топирилди.

«Умид ниҳоллари»нинг навбатдаги финал босқичи эстафетаси Сирдарё виллоятига топирилди.

Иззат ХИКМАТОВ, Шавкат СУЛТОНОВ, «Ишонч» махсус муҳбирлари

Мусобақалар зўр кўтаринчилик билан ўтказилди. 18 минг 200 нафар томошабинга мўлжалланган ўйингоҳда йилнинг энг нуфузли турнири очилиш ва ёпилиш тadbирларида катнашганлигимиз қалбларимизни қувонгча тўлдирди. Келажакимиз эгаларига яратиб берилган қўлайликлар биз мураббийларга ҳам катта масъулият юклайди.

Рағбат

Илм масканида 142 нафар касабани уюшма аъзолари бор. Уларни ижтимоий ҳимоя қилиш ҳаммиса диқ-

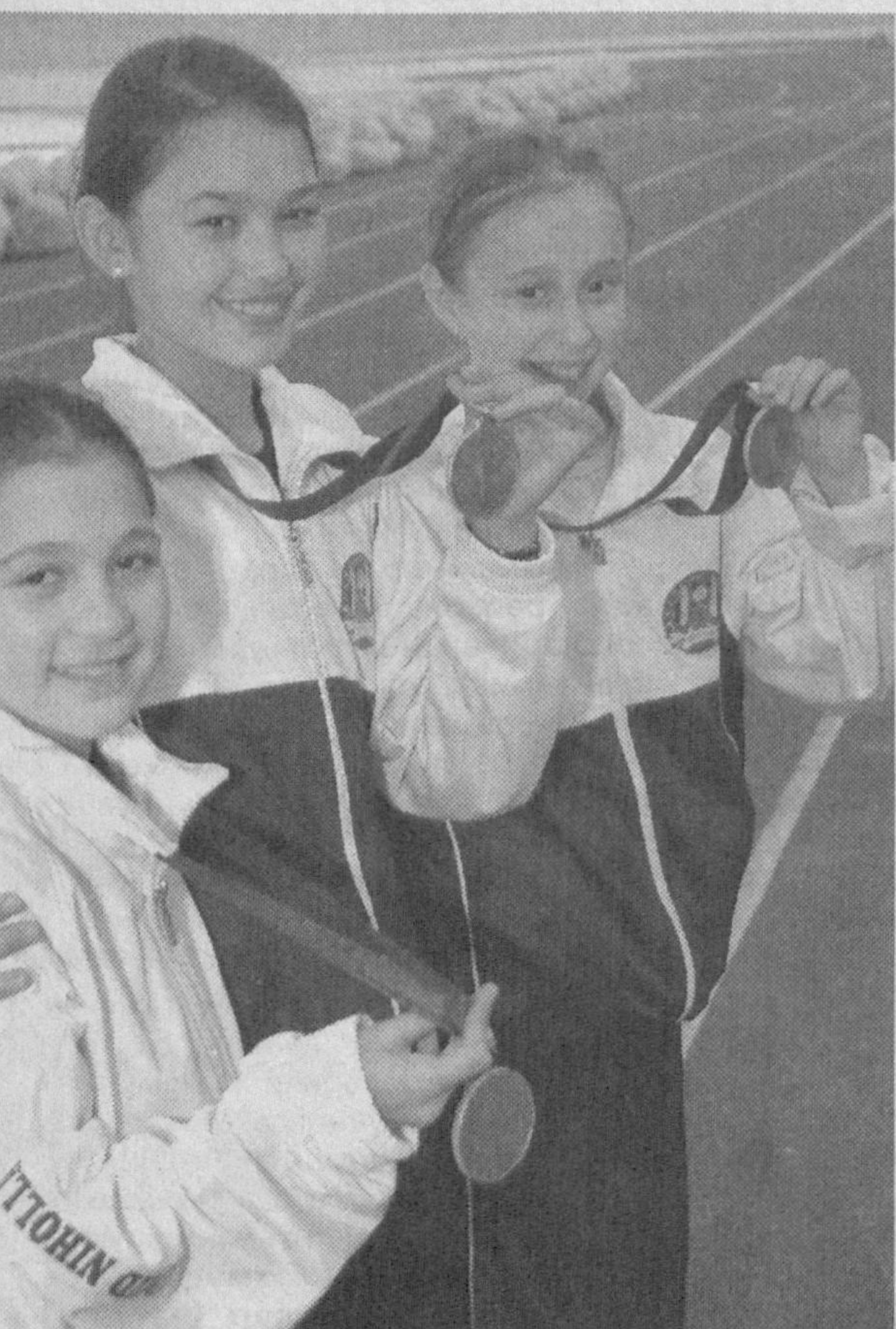
қат-марказимизда. Жамоа раҳбарияти билан ҳамкорликда Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури, таълим тўғрисидаги Қонун, мактаб таълимини ривожлантириш умуммиллий Давлат дастури талаблари асосида иш олиб бораёямиз. Ўзининг 2700 йиллик тўйини нишонлаш арафасида турган қадим Насафда ўсиб-ўлғаяётган ёшлар албатта, халқ

МУКОФОТ МУВАФФАҚИЯТГА УНДАЙДИ

таълим ва фан ходимлари касабани уюшмаси Марказий кенгаши раиси Носирхон Акбаров мактабимизга келиб ўқувчиларга 500 минг сўмлик спорт анжомлари топирилди. Жамоада 30 йилдан ортиқ таълимни ривожлантиришдек эзгу ишга камарбаста бўлаётган фидойи мураббийлар хиссаси ҳам бекиёс.

қат-марказимизда. Жамоа раҳбарияти билан ҳамкорликда Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури, таълим тўғрисидаги Қонун, мактаб таълимини ривожлантириш умуммиллий Давлат дастури талаблари асосида иш олиб бораёямиз. Ўзининг 2700 йиллик тўйини нишонлаш арафасида турган қадим Насафда ўсиб-ўлғаяётган ёшлар албатта, халқ

фаровонлиги учун хизмат қиладиган келажак ворислари бўлиб етишадилар, деган умиддамиз.
Лола ШОДМОНОВА, Қарши шаҳридаги 1-ихтисослашган мактаб бошланғич касабани уюшма қўмитасининг раиси

ҲАЛОЛЛИКНИ ЁҚТИРАДИГАН ЎЙИН

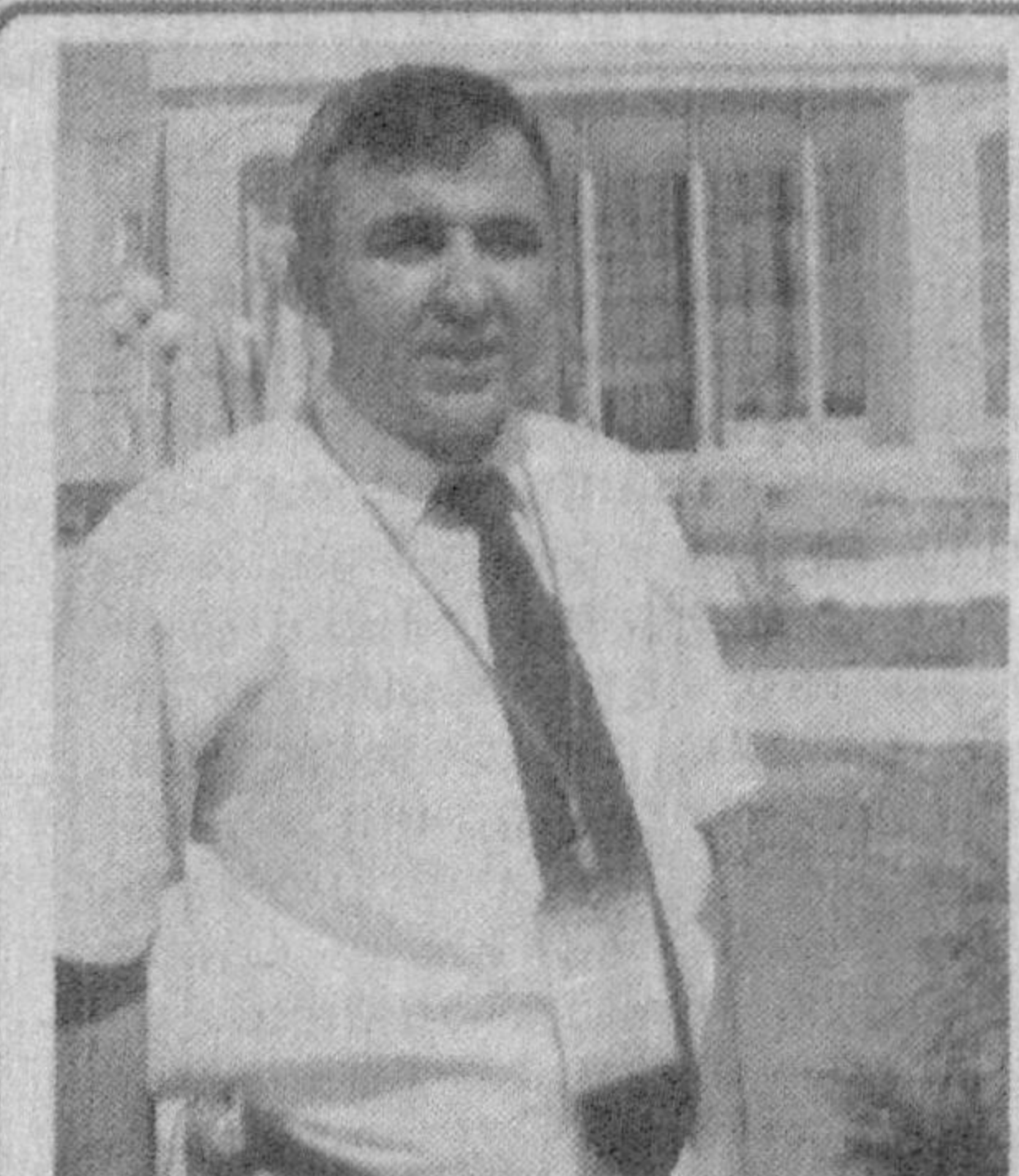
Мамлакатимизда уч босқичли спорт мусобақаларининг ўтмиши ёшларни янада бақувват ва соғлом бўлиб ўсишларини таъминлайди. Наманган ва Бухорода бўлиб ўтган олий ўқув юртилари талабалари ўртасидаги универсиада спорт мусобақаларида дэю-дэ бўйича ҳақамлик қилганман. Бу галли «Умид ниҳоллари - 2006»нинг финал босқичига қашқадарёликлар томонидан катта тайёрлик кўрилганини бизни жуда мамнун этди. Янгидан бунёд этилган замонавий спорт иншоотлари ёшларнинг ҳақиқий масканига айланиб қолади.

Беллашуларнинг самарали ўтмиши кўп жиҳатдан ҳақамларнинг хатти-ҳаракатига ҳам боғлиқ. Бу галли қураш мусобақаларини одилона баҳолаб бориш учун 20 дан ортиқ халқаро тоифадаги ҳақамлар катнашдилар. Иброҳим Каримов, Хушвақт Кафиев, Чоршамби Тожмуродов, Исмаилов Буривалар меҳнатини алоҳида таъкидлаш керак.

Ўзгаллик ва камолот байрамида адолат тамойилларига қатъий амал қилинди. Мусобақалар ўтказилган Қарши Давлат университети қошидаги академик лицей, Қарши муҳандислик иқтисодий институти, «Нуритон» академик лицейи, Олимпиа заҳиралари коллежининг спорт залларида мусобақа катнашчилари учун барча шарт-шароит яратилганини ўз навбатида кўплаб иқтидорли ёш спортчиларни қашқ этди.

Кўриб, ўзимиз ишонч ҳисил қилдик. Қадим Қарши шаҳрининг бугунги қиёфаси тубдан ўзгарди, чирой очган. Бундай ўзгаллик ҳар қандай кишининг кўнглини кўтарди. Кенг ва равон йўللар, анвойи гуллар, фавворалар шаҳар кўрғида яна ҳам улғурлик бағишлайди. Ҳалоллик ва адолат, спортчилар маҳоратини тўғри ва аниқ баҳолашни мусобақа катнашчиларига кўч-ғайрат бағишлади. Қизгин беллашуларда эришилган муваффақият эса кишини янги-янги ғалабаларга руҳлантиради.

Лев ЮГАЙ, мусобақалар бош ҳақами

дил сўзлари нафақат қурувчилар, балки аҳил жамоамизни ҳам яна янги ғалабалар сари руҳлантириб юборди. Ҳақ қисқа вақтда замонавий спорт мажмуасини бунёд этишда виллоятдаги 19-дехқон қурилиш очик ҳиссадорлик жамияти бунёдкорлари фидокорона меҳнат қилдилар. 9,5 миллиард сўмдан ортиқ қурилиш ва ободонлаштириш ишлари бажарилди.

МИННАТДОРЛИГИМИЗ БОИСИ

Қадим Насаф ўзининг 2700 йиллик тўйини нишонлаётган йилда виллоятимизда ўтказилган ёшлар мусобақаларида воҳамиз вакиллари ҳам фаол иштирок этдилар.

16 гектар майдонда ёшлар учун ажойиб спорт иншооти қурилганини барчамизни қувонтирди. Асосий мусобақалар ҳам шу ерда ўтказилди.

Мамлакатимиз Президенти мактаб ўқувчиларининг «Умид ниҳоллари» спорт ўйинлари катнашчиларига йўллаган табриғида замонавий стадионлар, улкан спорт мажмуаларини барпо этган қўлигул қурувчилар, меъмор ва муҳандисларга, пудратчи ташкилотлар, савоатли ҳомийларга, бутун воҳа аҳлига, бу олижаноб ишга ҳисса қўшган барча инсонларга миннатдорчиликларини ихор этганлар. Юртимизнинг бу

ка ва бокс турларини маҳорат билан ўргатаётдилар.

900 ўқувчига мўлжалланган илм масканида барча қўлайликларга эга 200 ўринли ётоқхона, 160 ўринли ошхона фаолият кўрсатиб турибди. Шунинг билан қайд этиш керакки, Марказий Осиёда ягона бўлган сузиш хавзасига «Умид ниҳоллари — 2006» иштирокчиларининг ҳаваси ортди. Ёшларимизнинг улкан спорт иншоотларини қуришда бевосита кўмаклашган олижаноб бунёдкорларга миннатдорчилигимизни билдираемиз. Зеро, бундай имтиёزلарга жавобан келгусида ёшларимиз мамлакатимиз жисмоний тарбия ва спорт нуфузини янада юксакларга кўтардилар, деб ишонамиз.

Алишер РЎЗИЕВ, Қарши шаҳридаги Олимпиа заҳиралари спорт коллежи директорининг ўринбосари

Сўз — мусобақа иштирокчиларига ҒОЛИБЛИК ШАВҚИ

Мактабнинг иккинчи синфида ўқиган пайтимданок сузиш спортини билан шўғулланаман. Кези келганда мураббийларимнинг қўллаб-қувватлашлари тўғрисида менга муваффақият ёр бўлиб келаятганини эътироф этишни истардим.

Тенгқурларим орасида беш қарра республика чемпиони, бир қатор халқаро мусобақаларда ғолибликни эгаллаганлигим руҳимни кўтарди. Яқинда Сингапур ва Германияда ўтказилган халқаро мусобақаларда иштирок этиб, олтин медаллар шодасига эга бўлдим.

ра Умаровалар билан биргаликда сузишнинг турли усуллари бўйича муваффақият қозондик.

Олимпиа заҳиралари коллежининг замонавий бассейнида чалқанча сузиш бўйича маррага биринчи бўлиб етиб келиб, қизлар ўртасида ғолибликни эгалладим. Бу мени янги-янги зафарларга илҳомлантиради.

Мафтуна ТЎХТАСИНОВА, Андижон шаҳридаги 34-ихтисослашган мактабнинг 6-синфи ўқувчиси

ОҚЛАНГАН ИШОНЧ

Маҳорат майдонда синалади. Беш кун мобайнида биз бунинг жонли шохидига айландик.

«Умид ниҳоллари» мусобақалари юқори савияда, кўтаринки кайфиятда ўтказилди. Ун бир спортчилдан ташқил тоналган жамоамиз синовлардан муваффақиятга эришди, финал босқичига етиб келди. Меҳнатларимиз зое кетмади. Қўл тўпи бўйича қизлар жамоамиз охири оқибат шохушанин юқори поғонасидан жой эгалладилар.

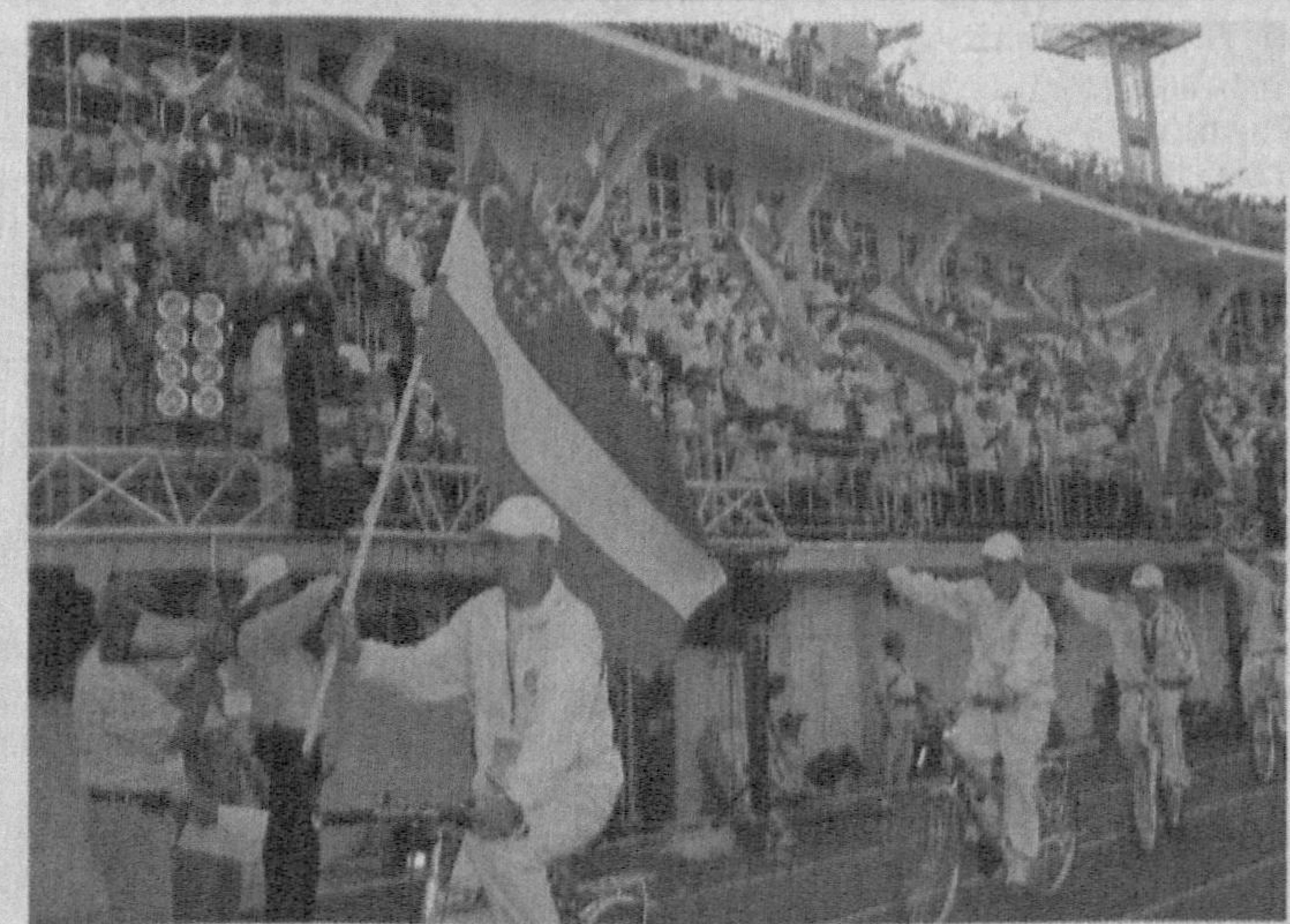
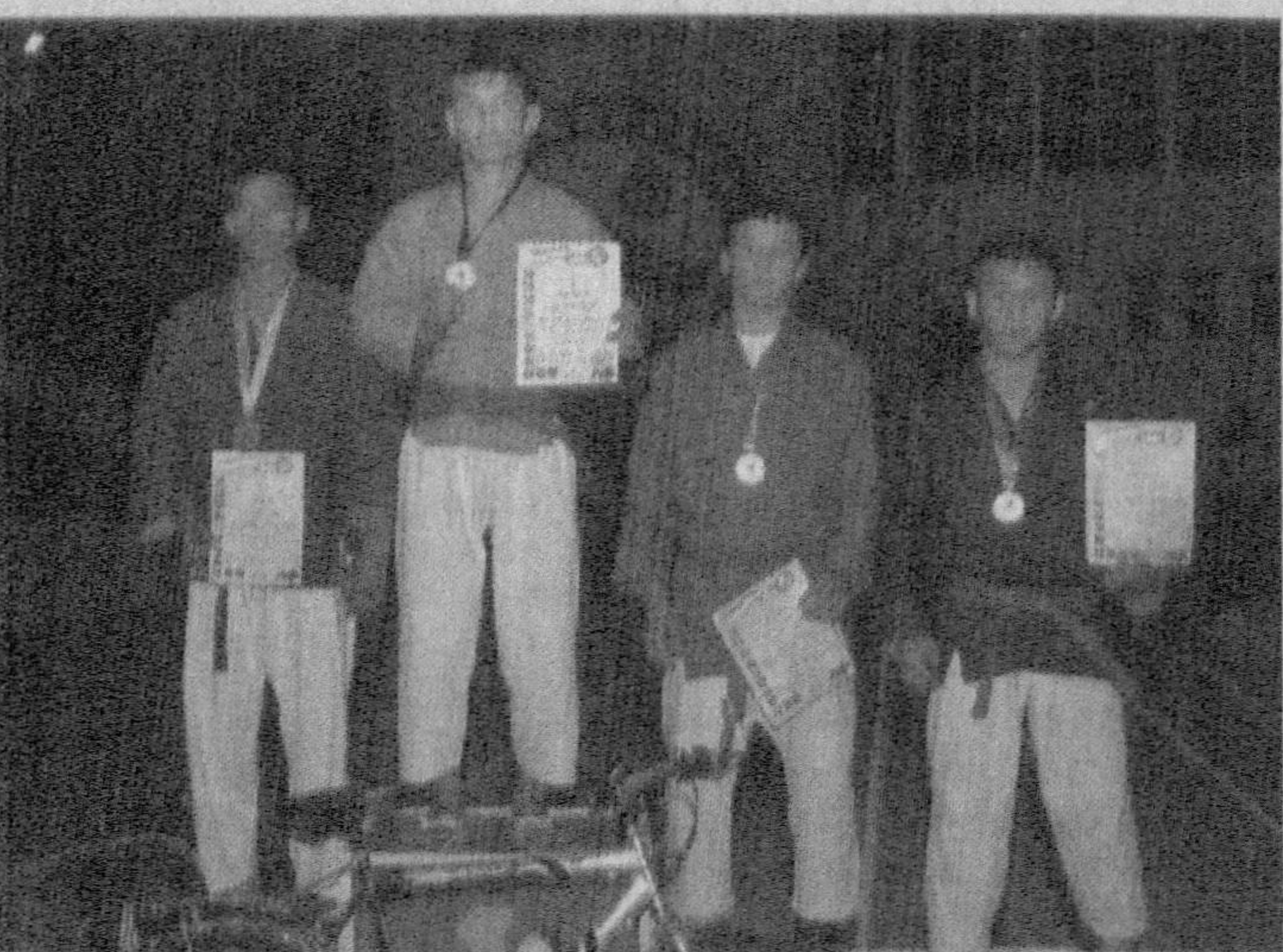

кат қилганликлари тўғрисида билдирилган катта ишонч оқланди. Ғалабада Ирина Толлипова, Татьяна Денисова, Ася Юсупова сингари талантили спортчи қизларнинг хиссаси каттадир.

Олдинда бизни янги, янада юксак марралар кутмоқда. Уйлайманки, Қаршида эришган муваффақиятимиз сўнгисини бўлиб қолмайди. Итилганга толе ёр, дейдилар ахир.

Владимир КАНОПЛЕВ, қўл тўпи бўйича Тошкент шаҳар қизлар жамоасининг мураббийи

ISHONCH
МУАССИС:
Ўзбекистон касабани уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир **Абдухолик АБДУРАЗЗОҚОВ**
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 035-рақам билан рўйхатга олинган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Оффсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ, Сотувда эркин нархда.
Тиражи: 15164
Буюртмага Г— 714
E-mail: ishonch_doverie4@mail.ru

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-52-78; Хатлар бўлими 56-85-43; Касаба уюшмалари ҳаёти бўлими 56-87-63
Газета 1991 йил 21 мартдан чиққа бошлаган
Манзил: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134
«Шарқ» нашрийт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.